დაე მუდამ ცოცხლობდეს ჩვენი ხალხის ხსოვნაში საბჭოთა მეომრების საგმირო საქმეები!

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 45-ე წელი. № 97 (13218) | კვირა, 25 აპრილი, 1965 წ. | ფასი 2 კაპ.

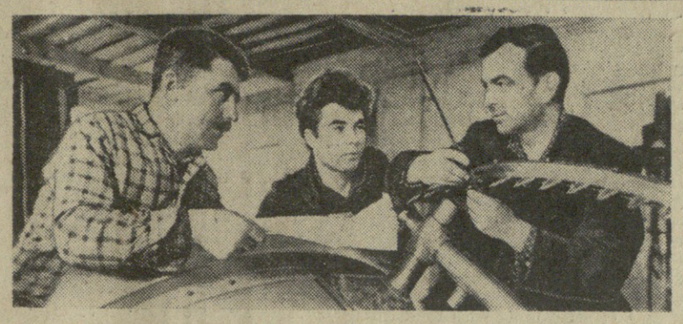

თავდადებით იბრძვიან საპირველმაისო დემონსტრაციაზე თავიანთი კოლონის მედროშის უფლებისათვის თბილისის 26 კომისრის სახელობის მანქანათმშენებლო ქარხანაში. ამ ბრძოლაში მნიშვნელოვანი მიღწევები მოიპოვა შ. მამაჯანოვის ამწყობ ზეინკალთა ბრიგადამ. სურათზე: მეორე მექანიკურ-საამწყობო საამქროს ოსტატი ზ. ხოფერია (მარჯვნივ), ზეინკალი ი. გულიატკინი და ბრიგადირი შ. მამაჯანოვი ამოწმებენ მანქანის აწყობის ხარისხს.

ფოტო შ. ჩხეტიანისა.

ᲕᲘᲜ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ ᲛᲔᲓᲠᲝᲨᲘ?

საამაყო ვახტაზე

ᲖᲔᲒᲔᲒᲛᲘᲗᲘᲡ ᲜᲐᲬᲐᲠᲛᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ

ᲯᲣᲗᲐᲘᲡᲘ. (საკ. კორრ.). წინასამაისო სოციალისტურ შეჯიბრებაში შესანიშნავი გამარჯვება მოიპოვა ელექტრო-მექანიკური ქარხნის კოლექტივმა, რომელმაც პირველი კვარტალის დავალება 103,7 პროცენტით გაანაღდა და ასობით ათასი მანეთის ზეგეგმითი ნაწარმი მისცა სამშობლოს.

კვარტალის დავალება შესრულებულია ყველა ტექნიკურ-ეკონომიური მაჩვენებლის მიხედვით. დაწესებული ნომენკლატურის გადამეტებით გამოშვებულია ჩასაძირი ელექტროძრავები, ცენტრიდანული ტუმბოები, ნავთობისა და წყლის ჩასაძირი ტუმბოები, საშახტო ელექტრომავლები, აგრეთვე სათადარიგო ნაწილები.

ქარხნის კოლექტივმა წარმატებით აითვისა ელექტროცენტრიდანული ტუმბოების „ეცვ-10-63-270“ წარმოება. ამ ტუმბოების პირველი საცდელი ნიმუშები უკვე გაეგზავნა ზაპოროჟიეს რკინამადნეულის კომბინატს.

მედროშის უფლება მოპოვებულია

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ბამბის ფაბრიკის პიგროსკოპიული ბამბის დამამზადებელი უბნის № 3. ცვლის კოლექტივი, რომელსაც ქვეოსტატი ს. ძუკაევი უძღვება, შარშან ჩაება კომუნისტური შრომის ცვლის წოდებისათვის ბრძოლაში და კონკრეტული ვალდებულება იკისრა. ამ კოლექტივის თვითეული წევრი მონდომებით შრომობდა ნაკისრის შესასრულებლად და წარმატებასაც მიაღწია. შარშან წლიური გეგმით გათვალისწინებულთან შედარებით 8 ტონით მეტი უმაღლესი ხარისხის პროდუქცია გამოუშვა. დაზოგა 8 ტონაზე მეტი ნედლეული და ერთი მუშის საშუალო გამომუშავება 8,1 პროცენტით გაზარდა. წელს პირველ კვარტალში ამ ცვლამ სამშობლოს მისცა ოთხ ტონაზე მეტი ზეგეგმითი პროდუქცია.

გ. ჩადუნელის ინიციატივა რომ შეიტყო, ამ ცვლის კოლექტივი ერთ-ერთი პირველი გამოეხმაურა ამ ძვირფას თაოსნობას და გადაწყვიტა 28 აპრილისათვის გადაეარებები გაეანაღდებინა აპრილის საწარმოო დავალება, მოეპოვებინა უფლება ფაბრიკის საადღესასწაულო კოლონას წინ გასძოლოდა წითელი დროშით და მოეწონა ფაბრიკის ყველა ცვლას. ეხანს, ბრიგადას ფართოდ გაეწყვინთნათ სოციალისტური შეჯიბრება დროშის ტარების უფლების მოსაპოვებლად.

გუშინ ფაბრიკაში შეჯამეს წინასამაისო სოციალისტური შეჯიბრებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების მიმდინარეობა. გამოირკვა, რომ ს. ძუკაევის ცვლამ ოთხი დღით ადრე გაანაღდა ნაკისრი ვალდებულება და აპრილში გათვალისწინებული 30 ტონის ნაცვლად 24 რიცხვისათვის 36,8 ტონა უმაღლესი ხარისხის ბამბა გამოუშვა. ამრიგად, ამ ცვლის კოლექტივმა უფლება მოიპოვა ფაბრიკის საადღესასწაულო კოლონას წინ წარუძღვეს წითელი დროშით.

გუშინდელი დღის სიხარული დაუვიწყარი იქნება ამ ცვლის თვითეული წევრისათვის. შარშანდელი და წლევანდელი მაჩვენებლების მიხედვით ცვლას მიენიჭა კომუნისტური შრომის ცვლის სპატიო წოდება. ამასთან დაკავშირებით ფაბრიკის მუშა-მოსამსახურეთა კრებაზე, რომელიც გუშინ გაიმართა, ცვლის უფროსმა ს. ძუკაევმა თავისი კოლექტივის სახელით ახალი ვალდებულება იკისრა.

ᲛᲔᲓᲠᲝᲨᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ ᲛᲝᲞᲝᲕᲔᲑᲣᲚᲘᲐ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ბამბის ფაბრიკის პიგროსკოპიული ბამბის დამამზადებელი უბნის № 3. ცვლის კოლექტივი, რომელსაც ქვეოსტატი ს. ძუკაევი უძღვება, შარშან ჩაება კომუნისტური შრომის ცვლის წოდებისათვის ბრძოლაში და კონკრეტული ვალდებულება იკისრა. ამ კოლექტივის თვითეული წევრი მონდომებით შრომობდა ნაკისრის შესასრულებლად და წარმატებასაც მიაღწია. შარშან წლიური გეგმით გათვალისწინებულთან შედარებით 8 ტონით მეტი უმაღლესი ხარისხის პროდუქცია გამოუშვა. დაზოგა 8 ტონაზე მეტი ნედლეული და ერთი მუშის საშუალო გამომუშავება 8,1 პროცენტით გაზარდა. წელს პირველ კვარტალში ამ ცვლამ სამშობლოს მისცა ოთხ ტონაზე მეტი ზეგეგმითი პროდუქცია.

გ. ჩადუნელის ინიციატივა რომ შეიტყო, ამ ცვლის კოლექტივი ერთ-ერთი პირველი გამოეხმაურა ამ ძვირფას თაოსნობას და გადაწყვიტა 28 აპრილისათვის გადაეარებები გაეანაღდებინა აპრილის საწარმოო დავალება, მოეპოვებინა უფლება ფაბრიკის საადღესასწაულო კოლონას წინ გასძოლოდა წითელი დროშით და მოეწონა ფაბრიკის ყველა ცვლას. ეხანს, ბრიგადას ფართოდ გაეწყვინთნათ სოციალისტური შეჯიბრება დროშის ტარების უფლების მოსაპოვებლად.

გუშინ ფაბრიკაში შეჯამეს წინასამაისო სოციალისტური შეჯიბრებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების მიმდინარეობა. გამოირკვა, რომ ს. ძუკაევის ცვლამ ოთხი დღით ადრე გაანაღდა ნაკისრი ვალდებულება და აპრილში გათვალისწინებული 30 ტონის ნაცვლად 24 რიცხვისათვის 36,8 ტონა უმაღლესი ხარისხის ბამბა გამოუშვა. ამრიგად, ამ ცვლის კოლექტივმა უფლება მოიპოვა ფაბრიკის სადღესასწაულო კოლონას წინ წარუძღვეს წითელი დროშით.

გუშინდელი დღის სიხარული დაუვიწყარი იქნება ამ ცვლის თვითეული წევრისათვის. შარშანდელი და წლევანდელი მაჩვენებლების მიხედვით ცვლას მიენიჭა კომუნისტური შრომის ცვლის სპატიო წოდება. ამასთან დაკავშირებით ფაბრიკის მუშა-მოსამსახურეთა კრებაზე, რომელიც გუშინ გაიმართა, ცვლის უფროსმა ს. ძუკაევმა თავისი კოლექტივის სახელით ახალი ვალდებულება იკისრა.

ᲛᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲣᲚᲘᲐ 4 ᲗᲕᲘᲡ ᲕᲐᲓᲐᲚᲔᲑᲐ

ჭიათურა. (საკ. კორ.). კალინინის სახელობის მაღაროს კოლექტივმა, რომელიც ფლობს საქართველოს პროფსაბჭოს და საქართველოს სსრ სახალხო მეურნეობის საბჭოს გარდამავალ წითელ დროშას, საპირველმაისო შეჯიბრებაში ახალი გამარჯვება მოიპოვა. მან 19 აპრილისათვის შეასრულა მაღალხარისხოვანი მარგანეცის დამზადების ოთხი თვის დავალება და მაისის ანგარიშში მეტალურგიულ ქარხნებს გაუგზავნა ათას ტონობით მარგანეცი.

მაღალნაყოფიერად შრომობენ საწარმოო უბნები, რომლებსაც ვ. ბოყოველი და შ. კაპანაძე უძღვებიან. აგრეთვე მარგანეცის გამამდიდრებელი კომუნისტური შრომის ფაბრიკის კოლექტივი ინჟინერ ირ. აბულაძის ხელმძღვანელობით.

პარტია მოგვიწოდებს

ᲛᲐᲠᲡ მოგვადგა დიადი დღესასწაული — მშრომელთა საერთაშორისო სოლიდარობის, ყველა ქვეყნის მუშათა ერთობისა და ძმობის დღე — პირველი მაისი

გათბა მიწა, მზეს მოემატა მცხუნვარება. მეტი ხალისი მიეცა ადამიანის შრომას.

ტრადიციად იქცა გაზაფხულის ამ დიდ დღესასწაულს სამშობლო შეხვდეს სახელოვანი გამარჯვებით კულტურისა და სახალხო მეურნეობის ყველა ფრონტზე.

ეს ტრადიცია არასოდეს არ ირღვევა. იგი წელს კიდევ უფრო განმტკიცდა ლენინური პარტიის ბრძნული გადაწყვეტილებებით, რომლებმაც სულიერად აღამაღლა ჩვენი ხალხი.

ამას წინათ გაზეთი „პრავდა“ წერდა: განსაკუთრებულ სულიერ აღმავლობას განიცდიან ჩვენი ქვეყნის ქალაქებისა და სოფლების მშრომელები ამ გაზაფხულზე. ამ დღეებში, როცა ზეიმით აღნიშნეთ ვლადიმერ ილიას-ძე ლენინის დაბადების 95 წლისთავი და ვემზადებით მეორე სახელოვანი თარიღისათვის — გერმანიის ფაშიზმზე გამარჯვების 20 წლისთავისათვის.

შემოქმედებითს შრომასა და სამშობლოს დაცვაში მოპოვებული მთელი ჩვენი გამარჯვებანი ლენინური იდეების ბრწყინვალე ტრიუმფია. ჩვენი პარტია, ჩვენი ხალხი ძლიერი არიან თავიანთი ერთგულებით ლენინის ანდერძისადმი, მისი დიადი მოძღვრებისადმი, რომელიც მარადიული ჩირაღდანივით აციაროვნებს ახალი ცხოვრების ბრძოლისა და შშენებლობის გზას.

ამას წინათ მრავალეროვანი საბჭოთა სახელმწიფოს ყველა ხალხთა ენაზე შთაგონებულად აღღერდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის საპირველმაისო მოწოდებანი. ისინი გამჰყვალულია მარქსიზმ-ლენინიზმის მარად ცოცხალი რევოლუციური მოძღვრების საბრძოლო სულისკვეთებით.

დიდი სახელოვანი საქმეები უნდა გაეახორციელოს წელს ჩვენი მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, მეცნიერებისა და კულტურის მუშაკებმა. პარტია მოუწოდებს მათ უფრო ფართოდ გაშალონ საყოველთაო-სახალხო სოციალისტური შეჯიბრება, მტკიცედ გაადიდონ შრომის ნაყოფიერება, იბრძოლონ პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესებისა და თვითღირებულების შემცირებისათვის, ამრავლონ მეცნიერებისა და კულტურის მიღწევები.

სწორედ ამ ამოცანებს ისახავდა მიზნად ცნობილი ნოვატორის გ. ჩადუნელის ბრიგადა, როცა წამოიწყო წინასამაისო პატრიოტული თაოსნობა დევიზით: „ვინ იქნება მედროშე?“ ამ თაოსნობას გამოეხმაურა საქართველოს საწარმოთა მრავალი ბრიგადა, და სასიხარულოა, რომ დღეისათვის უკვე ცნობილია არა ერთი მოწინავე ადამიანი, რომლებმაც გმირული შრომით მოიპოვეს უფლება იყონ მედროშენი დიად დღესასწაულზე.

კომუნისტური შშენებლობის მიმდინარე ეტაპზე დიდ შრომასა და ენერგიას მოითხოვს სოფლის მეურნეობის აღმავლობა. კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ეკონომიკის განვითარება მთელი პარტიის, მთელი ხალხის საბრძოლო ამოცანაა. ამიტომ არის მოწოდებაში ნათქვამია: — მტკიცედ იბრძოლეთ სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარების გადაუდებელ ღონისძიებათა განხორციელებისათვის, რომლებიც შეიმუშავა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მარტის პლენუმმა.

სოფლად ახლა წყდება მოსავლის ბედი. სოფლის მშრომელებისაგან სამშობლო მოელის საგაზაფხულო თესვის სანიმუშოდ დამთავრებას, შეუპოვარ ბრძოლას სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობისა და შეცხოველეობის პროდუქტების სიუხვისათვის.

გავადიდოთ შრომის ნაყოფიერება, განუხრელად განვახორციელოთ მატერიალური დაინტერესების ლენინური პრინციპი, მივაღწიოთ თვითეული კოლმეურნეობისა და საბჭოთა მეურნეობის რენტაბელურ მუშაობას — ასეთია საბრძოლო ამოცანა.

პარტიის მოწოდებაში ხორცშესხმულია პროლეტარიატის ინტერნაციონალიზმის იდეები, ზრუნვა იმისათვის, რომ განმტკიცდეს ყველა ქვეყნის მშრომელთა ერთობა, საერთაშორისო კომუნისტური მოძრაობის შეკავშირება.

ანტიიმპერიალისტური ძალების ეს ერთობა და შეკავშირება ყველაზე მძლავრი ლახვარია ახალი მსოფლიო ომის გამჩაღებელთა წინააღმდეგ. ჩვენი პარტია მოუწოდებს ხალხებს იბრძოლონ ვიეტნამში ამერიკის იმპერიალიზმის აგრესიული მოქმედების შეწყვეტისათვის, იბრძოლონ ნატოს მრავალმხრივი ატომური ძალების შექმნის იმპერიალისტური გეგმებისა და დასავლეთ გერმანიის რევანშისტული და მილიტარისტული ძალების წინააღმდეგ.

ჩვენ ვიცავთ ლენინურ მშვიდობისმოყვარულ პოლიტიკას, ხალხთა მშვიდობისა და მეგობრობის პოლიტიკას, რასაც მხარს უჭერს დედამიწის ყველა პატიოსანი ადამიანი. ამავე დროს დღითიდღე ძლიერდება ჩვენი შეიარაღებული ძალების სიმტკიცე. პარტია საბჭოთა დამცველებს ზრდის მასობრივი გმირობის მაგალითით, რაც საბჭოთა პატრიოტებმა გამოიჩინეს სამამულო ომის წლებში.

დღეს ჩვენი გაზეთის მესამე გვერდი დათმობილი აქვს მასალებს ომის შესახებ, თუ როგორ უკვდავყოფს სამამულო ომში დაღუპულ გმირთა სახელებს მადლიერი ხალხი. სწორედ ასეთ გმირთა უკვდავებაზე მოგვიწოდებს პარტია: ᲓᲐᲔ ᲛᲣᲓᲐᲛ ᲪᲝᲪᲮᲚᲝᲑᲓᲔᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲮᲡᲝᲕᲜᲐᲨᲘ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲔᲝᲛᲠᲔᲑᲘᲡ. ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ-ᲖᲔᲒᲔᲒᲛᲘᲗᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲒᲐᲜᲐᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ!

ᲡᲐᲛᲐᲠᲐᲓᲘᲡᲝ ᲓᲘᲓᲔᲑᲐ ᲒᲛᲘᲠᲔᲑᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲛᲐᲪ ᲡᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲔᲡ ᲨᲔᲣᲬᲘᲠᲔᲡ ᲑᲠᲫᲝᲚᲐᲡ ᲓᲐ ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ!

ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲙᲝᲡ ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲡᲝᲚᲝᲛᲝᲜᲘᲡ-ᲫᲔ ᲑᲔᲠᲘᲢᲐᲨᲕᲘᲚᲡ

ᲫᲕᲘᲠᲤᲐᲡᲝ ივანე სოლომონის-ძევ!

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო მხურვალედ მოგესალმებიან და გულითადად გილოცავენ სახელოვან იუბილეს — დაბადების 80 და სამეცნიერო-პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 55 წლისთავს.

თქვენ ხართ მოწინავე საბჭოთა მეცნიერების გამოჩენილი, საყოველთაოდ აღიარებული წარმომადგენელი, დამაარსებელი და ხელმძღვანელი ფიზიოლოგთა ქართული სკოლისა, რომელმაც ფართო აღიარება ჰპოვა საბჭოთა კავშირში და მის ფარგლებს გარეთ. თქვენმა შრომებმა ფასდაუდებელი წვლილი შეიტანა სამამულო ფიზიოლოგიის განვითარების საქმეში.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტურმა პარტიამ და საბჭოთა მთავრობამ დიდად დააფასა თქვენი ღვაწლი შეეცნიერული კვლევისა და სამეცნიერო კადრების აღზრდის საქმეში. მთელი ჩვენი საზოგადოებრიობა დიდი კმაყოფილების გრძნობით შეხვდა თქვენთვის — სოციალისტური შრომის გმირის მაღალი წოდების მინიჭებას.

გისურვებთ, ძვირფასო ივანე სოლომონის-ძევ, ხანგრძლივ, ჯანმრთელ ცხოვრებას და ახალ შემოქმედებითს წარმატებებს.

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტი	საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი	საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო

სამტრედიის რაიონის კიკვიძის ხახელობის კოლმეურნეობაში გაჩაღებულია საგაზაფხულო კულტურების თესვა. 185 ჰექტარზე უნდა დათესონ სამარცვლე სიმინდი. მექანიზატორთა შორის თავი ისახელა ვაჟა გეგეშიძემ. მან ვალდებულება იკისრა დათესოს და სიმინდის კულტივაცია ჩაატაროს 100 ჰექტარზე. წელს ბოსტნეული დაიკავებს 45 ჰექტარს. მოწინავე მებოსტნეები შ. ჭკადუა, შ. კოხრეიძე, ა. ციცვაია და სხვები ენერგიასა და ცოდნას არ იშურებენ, რომ დროულად და აგროვადებში დაამთავრონ ბოსტნეულის თესვა. მებოსტნეებმა ვალდებულება იკისრეს 100 ცენტნერი კომბოსტო მოიყვანონ 14 ჰექტარი ფართობის თვითეულ ჰექტარზე.

* * *

სურათებზე: მარცხნივ — კოლმეურნეობის თავმჯდომარე თ. თავაძე (მარცხნიდან) ესაუბრება მოწინავე მებოსტნეებს შ. ჭკადუას, შ. კოხრეიძეს და ა. ციცვაიას. მარჯვნივ — მოწინავე მექანიზატორი ვ. გეგეშიძე.

ფოტო ს. კილაძისა.

მეცნიერის გმირობა

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ფიზიოლოგიის ინსტიტუტის სახელზე დაუარსებელ ნაკადად მოდის დეპეშები ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქიდან და საზღვარგარეთიდან. მრავალი მოწაფე, მეგობრები და კოლეგები გულთბილად ულოცავენ გამოჩენილ საბჭოთა მეცნიერს, აკადემიკოს ივანე სოლომონის-ძე ბერიტაშვილის 80 წლის იუბილეს. 55 წლის მანძილზე ემსახურება მეცნიერებას აკადემიკოსი ი. ს. ბერიტაშვილი, ფიზიოლოგთა ქართული სკოლის უფროსმდგომელი. მის კალამს ეკუთვნის 400-მდე მეცნიერული შრომა, მონოგრაფია, სახელმძღვანელო. რომლებიც თარგმნილია მსოფლიოს თითქმის ყველა ენაზე.

ავითარებდა რა თავისი სახელგანთქმული წინამორბედების ი. მ. სეჩენოვის, ი. პ. პავლოვის, ი. რ. თარხნიშვილისა და ნ. ე. ვედენსკის ტრადიციებს, აკადემიკოსმა ბერიტაშვილმა გამოარკვია, რომ არის კავშირი თავის ტვინის დიდი ნახევარსფეროების ცალკეულ სტრუქტურულ ელემენტებსა და უმაღლესი ნერვული მოქმედების კონკრეტულ პროცესებს შორის.

სკოლა, რომელსაც ბერიტაშვილი მეთაურობს, სწავლობს ცენტრალური ნერვული სისტემის ყველა განყოფილების ძირითად კანონზომიერებებს, დაწყებული ზურგის ტვინის ცალკეული სეგმენტებით და დამთავრებული დიდი ნახევარსფეროების ქერქით. გაბედულად კვალავს ახალ გზებს და თითოეულ თავის დასკვნას ადასტურებს ასობით უზუსტესი ექსპერიმენტით.

ხცოვან მეცნიერს აქვს იშვიათი უნარი თავის გატაცებას გადასცემდეს მოწაფეებს. ფართო მეცნიერული ინტერესების ადამიანი, იგი ხალისით უზიარებს თავის ენციკლოპედიურ ცოდნასა და გამოცდილებას ახალგაზრდებს.

მეცნიერება განუფიფლია ი. ს. ბერიტაშვილის პირადი ცხოვრებისაგან.

პატარა ფიზიოლოგიური ლაბორატორია, რომელიც მან ჯერ კიდევ 40 წლის წინათ შექმნა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, ახლა გადაიქცა საბჭოთა კავშირის ერთ-ერთ უდიდეს სამეცნიერო ცენტრად — საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ფიზიოლოგიის ინსტიტუტად. აქ მან შეაკავშირა ფიზიოლოგთა, ბიოქიმიკოსთა, მორფოლოგთა დიდი კოლექტივი, რომელიც წარმატებით სწავლობს თანამედროვე ფიზიოლოგიის აქტუალურ პრობლემებს. აქვე შექმნა მან შესანიშნავი საშრომები, რომლებიც ეხება ცენტრალურ ნერვულ სისტემაში შეკავების პრობლემას. ამ ნაშრომში, რაც ი. მ. სეჩენოვის იდეების შემდგომი განვითარება, გაანალიზებულია საერთო შეკავების მოვლენა. მეცნიერი აგზარდა ორიგინალური ჰიპოტეზისა, რომლის თანახმად ნერვული უჯრედების შეკავების აპარატია მათი განშტოებული მორჩები — დენდრიტები.

მრავალი წლის ექსპერიმენტების საფუძველზე მეცნიერმა გამოიტანა ის დასკვნა, რომ ადამიანისა და უმაღლეს ცხოველთა ქცევა არ ამიოწურება მარტოოდენ რეფლექტორული მექანიზმებით. მან გამოარკვია, რომ მათს ქცევას საფუძვლად უდევს აგრეთვე ეგრეთწოდებული ფსიქონერვული მოქმედება.

ფართოდ არის ცნობილი აკადემიკოს ბერიტაშვილის შესანიშნავი ცდა, რომლითაც დაამტკიცა, რომ ცხოველთა მოქმედების რეგულირება შეიძლება ხატებით.

ამ გამოკვლევით ბერიტაშვილმა და მისმა თანამშრომლებმა განავითარეს და ექსპერიმენტალურად დაამტკიცეს აკადემიკოს პავლოვის ვარაუდი, რომ ცხოველებს აქვთ ელემენტარული მეხსიერება, უფრო სრულად ახსნეს ფსიქონერვული მოქმედების ძირითადი კანონზომიერებანი და მიმდინარეობა.

დაუცხრომელი მკვლევარი, დიდი, მგზნებარე გულის ადამიანი, ასე იცობენ ივანე სოლომონის-ძეს მისი კოლეგები და მეგობრები. მიუხედავად თავისი 80 წლისა მეცნიერი აღსავსეა შემოქმედებით ენერგიით.

24 აპრილს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში გაიმართა სამეცნიერო სხდომა, რომელიც მიეძღვნა აკადემიკოს ივანე სოლომონის-ძე ბერიტაშვილის დაბადების 80 წლისთავსა და მეცნიერული, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 55 წლისთავს. სხდომა გამართეს საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიამ, ფიზიოლოგიის ინსტიტუტმა, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტმა და საქართველოს ფიზიოლოგთა საზოგადოებამ.

აქ შეიკრიბნენ რესპუბლიკის საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები: მეცნიერები, სტუდენტები, მრავალი სტუმარი.

პრეზიდიუმში არიან ამხანაგები მ. ი. კუჭაკმა, ბ. ა. მამაკანაძემ, დ. ბ. სტურუა, რ. ი. ფრუმინმ, ბ. ს. ძოწენიძემ, ბ. დ. ჯაფარიძეს, ბ. ი. ჩიბოშაძემ, აგრეთვე საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი ნ. ი. მუსხელიშვილი.

სხდომა შესავალი სიტყვით გახსნა რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტმა ნ. ი. მუსხელიშვილმა.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა დ. ბ. სტურუამ წაიკითხა ტექსტი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მისალმებისა მეცნიერისადმი.

მოხსენება „ი. ს. ბერიტაშვილი და ქართული ფიზიოლოგიის განვითარება“ წაიკითხა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტმა ს. პ. ნარიკაშვილმა.

მოხსენება „მოძრაობათა სპინალური კორდინაციიდან ქცევის ფსიქონერვულ ინტეგრაციამდე“ წაიკითხა აკადემიკოსმა, სოციალისტური შრომის გმირმა ი. ს. ბერიტაშვილმა.

იუბილარს გულთბილად მიესალმნენ — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის სახელით მეცნიერებათა აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი რ. რ. დვალი, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის სახელით — საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი გ. ნ. ჯიბლაძე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კოლექტივის სახელით პრორექტორი, რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი მ. მ. მირიანაშვილი, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სახელით — რექტორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი პ. გ. გელბახიანი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ფიზიოლოგიის ინსტიტუტის კოლექტივის სახელით — მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი ვ. მ. მოსიძე. იუბილარს მიესალმნენ აგრეთვე საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ა. ნ. ბაკურაძე, რუმინეთის სახალხო რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ა. კრანდელერი, სსრ კავშირის მედიცინის მეცნიერებათა აკადემიის ტვინის შემსწავლელი ინსტიტუტის თანამშრომელი, ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი მ. ი. რაბინოვიჩი, სომეხი მეცნიერი, ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი ვ. ფანანჯიანი და აზერბაიჯანელი ფიზიოლოგი, ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი მ. ალიევი.

წაიკითხეს მრავალი დეპეშა, რომლებიც იუბილარის სახელზე მოვიდა ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა ქალაქიდან, აგრეთვე საზღვარგარეთიდან.

დასასრულ სხდომის მონაწილეებს უჩვენეს ფილმი „აკადემიკოსი ივანე ბერიტაშვილი“ (საქდესი).

ᲡᲙᲙᲞ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲡᲠᲙ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲨᲘ

სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ მიიღეს გადაწყვეტილება 1965 წლის 25 აპრილიდან შემცირდეს შალისა და ბამბანარევი შალის ქსოვილების, ხელოვნური და ნატურალური აბრეშუმის ქსოვილების, ხელის ქსოვილებისა და ველვეტ-კორდის ბამბის ქსოვილების, ფეხსაცმელისა და აღნიშნული ქსოვილების საცვლების, კაპრონის წინდების, ფოტოაპარატების, აგრეთვე ქაშაყისა და კაკაო-ფხვნილის ხელმწიფო საცალო ფასები საშუალოდ შემდეგი ოდენობით:

შალისა და ბამბანარევი შალის ქსოვილებისა, და ამ ქსოვილების ცალკეული ნაწარმისა	— 8 პროცენტით
ხელოვნური აბრეშუმის „ქსოვილებისა“ და ამ ქსოვილების ცალკეული ნაწარმისა	— 11 პროცენტით
აქედან პლუშისა	— 30 პროცენტით
შტაპელის ბოჭკოს ქსოვილებისა და ამ ქსოვილების ცალკეული ნაწარმისა	— 14 პროცენტით
ნატურალური აბრეშუმის ქსოვილებისა და ამ ქსოვილების ცალკეული ნაწარმისა	— 15 პროცენტით
ხელის ქსოვილებისა და ამ ქსოვილების ცალკეული ნაწარმისა	— 12 პროცენტით
ველვეტ-კორდის ბამბის ქსოვილისა	— 20 პროცენტით
შალისა და ბამბანარევი შალის ქსოვილების ბავშვის ტანსაცმლისა	— 18 პროცენტით
შალისა და ბამბანარევი შალის ქსოვილების მამაკაცისა და ქალის ტანსაცმლისა	— 6 პროცენტით
აბრეშუმის ქსოვილების მამაკაცის, ქალისა და ბავშვის ტანსაცმლისა და თეთრეულისა	— 9 პროცენტით
აბრეშუმის ქსოვილების საფეიერო-საგალანტერეო ნაწარმისა	— 9 პროცენტით
კაპრონის წინდებისა (უნაკერო), რომელიც იქსოვება მრგვალი ავტომატებით	— 28 პროცენტით
ფოტოაპარატებისა „ფედი“, „ზორკი“, „ლენინგრადი“, „კიევი“ და მათი ობიექტივებისა	— 21 პროცენტით
ცხიმიანი ძლიერ დამარილებული ქაშაყისა	— 25 პროცენტით
ცხიმიანი მცირე და საშუალოდ დამარილებული ქაშაყისა, უცხიმო ქაშაყისა, სანელებლიანი დამარილებული ქაშაყისა და იმპორტული ქაშაყისა	— 15 პროცენტით
კაკაო-ფხვნილისა	— 45 პროცენტი.

იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს აღნიშნული გადდებული ოდენობით შალისა და ბამბანარევი შალის ტანსაცმლის საცალო ფასების შემცირება და შეიქმნას სამკერვალო მრეწველობის საწარმოთა დაინტერესება, რომ ფართო ასორტიმენტით დაამზადონ საბავშვო ტანსაცმელი, სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ დადგინეს, რომ სამკერვალო მრეწველობის საწარმოები 15 მანეთამდე ღირებულების (1 მეტრისათვის) შალისა და ბამბანარევი შალის ქსოვილების გამოყენების დროს საბავშვო ტანსაცმლის დამზადებისათვის დამატებით მიიღებენ ფასჩამოკლებას ამ ქსოვილების საცალო ფასებიდან 25 პროცენტის ოდენობით სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯზე.

ამასთანავე სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ მიიღეს გადაწყვეტილება 1965 წლის 25 აპრილიდან გააუქმონ ზოგიერთი იმ საქონლის საცალო ფასების ფასნამატი, რომლებსაც ჰყიდიან სოფელში (ტყავის, რეზინისა და ნაბდის ფეხსაცმელი, ხელის ქსოვილები და ამ ქსოვილის ცალკეული ნაწარმი, ბეწვეულის ნაწარმი, მუშამბა, დერმატინი, გრანიტოლი და ლაბადის ქსოვილები), რათა აღნიშნული საქონელი შემდგომში იყიდებოდეს როგორც ქალაქში, ისე სოფელში ერთიანი ფასებით.

ზემოთ აღნიშნული საქონლის სახელმწიფო საცალო ფასების შემცირების თანხა ერთი წლის განმავლობაში შეადგენს 1124 მილიონ მანეთს, აქედან საქონლისა, რომელსაც ყიდულობს სოფლის მოსახლეობა, — 520 მილიონ მანეთს.

გარდა ამისა, ვაჭრობის ქსელში მოსახლეობისათვის გასაყიდად დანიშნული არსებული საქონლის ნარჩენების ფასების შემცირების თანხა შეადგენს 558 მილიონ მანეთს, თუ არ ჩავთვლით 1964 წლის დეკემბერში — 1965 წლის თებერვალში წარმოებულ იმ საქონლის 400 მილიონი მანეთის ჩამოფასებას, რომელიც არის სავაჭრო ქსელში

პირველი ბოლშევიკური

პარტიის III ყრილობის 60 წლისთავი

◆

დღეს საბჭოთა ხალხი, მსოფლიოს პროგრესული კაცობრიობა აღნიშნავს ლენინის პარტიის მესამე ყრილობის 60 წლისთავს.

ყრილობა შეეკრიბა რუსეთის პირველი რევოლუციის აღმავლობის პერიოდში, როცა რევოლუციამ რევოლუციური სოციალ-დემოკრატიის წინაშე დააყენა „ისეთი მოთხოვნები, როგორიც ჯერ არც ერთხელ არსად არ დაუყენებია ისტორიის მუშათა პარტიის წინაშე დემოკრატიული გადატრიალების ეპოქაში“.

1905 წლის რევოლუციამ მოძრაობაში მოიყვანა რუსეთის საზოგადოების ყველა კლასი. ვ. ი. ლენინი არაერთხელ აღნიშნავდა, რომ რევოლუციის დროს კლასები უფრო მწვავედ ეჯახებიან ერთმანეთს, რადგან თვითეული მათგანი იცავს თავის განსაკუთრებულ ინტერესებს. თვითეული კლასი და თვითეული პარტია განსაზღვრავს თავის დამოკიდებულებას რევოლუციისადმი, არსებული ხელისუფლებისა და რევოლუციაში მონაწილე სხვა კლასებისადმი.

მაგრამ მენშევიკების გამითიშველი მოქმედების შედეგად, პარტიის მეორე ყრილობის შემდეგ რუსეთის სოციალ-დემოკრატია მძიმე პარტიულ კრიზისს განიცდიდა. იგი ორ ფრაქციად: ბოლშევიკებად და მენშევიკებად „გაყოფილი აღმოჩნდა. კრიზისის საფუძველს შეადგენდა ის, რომ მეორე ყრილობის უმეცრესობას დაეწინებინ არ სურდა დამორჩილებოდა მის უმრავლესობას.

შექმნილი ვითარებიდან ერთადერთ გამოსავალს ვ. ი. ლენინი ხედავდა პარტიის მესამე ყრილობის დაუყოვნებლივ მოწვევაში. ყრილობას უნდა გამოემუშავებინა პარტიის ტაქტიკა დაწყებული ბურჟუაზიულ-დემოკრატიულ რევოლუციაში და დაერაზმა იგი პარტიის პროგრამის საფუძველზე. ყრილობის მოწვევის საქმეში დიდი როლი შეასრულა 22 ბოლშევიკის თათბირმა. იგი შეიკრიბა შვეიცარიაში 1904 წლის აგვისტოს და მიიღო ვ. ი. ლენინის მიერ დაწერილი მიმართვა „პარტიისადმი“. ეს მიმართვა ყველა პარტიული ორგანიზაციათვის ყრილობის მოწვევის საბრძოლო პროგრამა გახდა.

1904 წლის სექტემბერში, ნოემბერსა და დეკემბერში გაიმართა სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციების საოლქო კონფერენციები. სამი ბოლშევიკური კონფერენციის (სამხრეთის, კავკასიისა და ჩრდილოეთის) შედეგად გაფორმდა ბოლშევიკების ორგანიზაციული ცენტრი — უძრავლეობის კომიტეტიანი ბიურო. 1905 წლის 21 იანვარს ბიუროს გამოაქვეყნა განცხადება პარტიის მესამე ყრილობის მოწვევის შესახებ.

ლენინელებმა გადალახეს მენშევიკების ყველა წინააღმდეგობა და „ფესალეს ათიანის მესამე ყოილობის მოწვევეა, ამით ერთი სანიჯი გადადგეს ეგი ახალი ტიპის რევოლუციური პარტიის გასმტკიცების საქმეში“.

ყრილობა ტარდებოდა ლონდონში 1905 წლის 25 (12) აპრილს. ყრილობას ესწრებოდა 24 დელეგატი გადამწყვეტი ხმით და 14 — სათათბიროოი, ანუ წარმოდგენილი იყო 20 ბოლშევიკური კომიტეტი. ყოილობა მიმდინაოეოდა ვ. ი. ლენინის უშუალო ხელმძღვანელობით. ყრილოოის ეუშაობაში აქტიური მონაწილეობა მიიღეს ა. ა. ბოგდანოვმა, ვ. ვ. ვოროვსკიმ, რ. ს. ზედერბაუმმ, ნ. კ. კრუპსკაიამ, მ. მ. ლიტვინოვმა, ა. ვ. ლუნაჩარსკიმ, ძ. გ. ცხაკაიამ.

ყოილობაზე მიიწვიეს ყველა სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაცია, მაგრამ ძმებ ძმეკიებმა უარი განაცხადეს ყრილოოის ეუშაობაში მოხაწილეობაზე. მათ ეენნეკაში მოიწვიეს თავიანთი ყოილობა, რომელსაც ‘ემმდგენლობის �ცარიერიცხოვანობის გამო, კოხფერენცია ეწოდეს.

ამდენად, პარტიის მესამე ყრილობა პირველი ბოლშევიკური ყრილობა იყო.

ვ. ი. ლენინმა შეიმეშავა მუშაობის დღის წესრიგი, რომელიც მიღებულ იქნა ყრილობაზე. ყრილობამ განიხილა აღმავლობის გზაზე მდგარი ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული რევოლუციის ძირითადი საკითხები და განსაზღვრა პროლეტარიატის როგორც რევოლუციის ბელადის ამოცანები. ყრილობაზე მთავარი იყო ტაქტიკური საკითხები, შეიარაღებული აჯანყების, გადატრიალების წინ დროებითი რევოლუციური მთავრობის, გლეხთა მოძრაობისადმი დამოკიდებულების, პარტიის გამოთიშული ნაწილისადმი ურთიერთობისა და სხვა არანაკლებ საკირბოროტო საკითხები.

პარტიის მესამე ყრილობამ აღიარა ყრილობის, როგორც პარტიის უმაღლესი ორგანოს კანონიერება, დამნაშავედ ცნო მენშევიკები, როგორც პარტიის გამოთიშული ნაწილი და მთავარი უყურადღება მიაქცია დაწყებულ რევოლუციაში პარტიის სტრატეგიული და ტაქტიკური ხაზის დაძუშავებას.

ყრილობის სტრატეგიული გეგმით რევოლუციის პირველ ეტაპზე პროლეტარიატს მთელ ეროვნულ-სახალხო კავშირში, ბურჟუაზიის იზოლაციის პირობებში უნდა ებრძოლა ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული რევოლუციის გამარჯვებისათვის — თვითმყრობელობის დამხობისათვის და დემოკრატიული რესპუბლიკის დამყარებისათვის, ბატონყმობის ყველა ნაშთის ლიკვიდაციისათვის. მუშათა კლასი სათავეში უნდა ჩასდგომოდა რევოლუციას და ებრძოლა მისი გამარჯვებისათვის. შემდგომ ეტაპზე კი პროლეტარიატს უნდა მიეღწია ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული რევოლუციის სოციალისტურ რევოლუციად გადაზრდისათვის.

1905 წლის 9 იანვრის შემდეგ რუსეთში შექმნილმა რევოლუციურმა ვითარებამ დღის წესრიგში დააყენა თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ მეიარაღებული აჯანყების მოწყობა. საჭირო იყო პარტიას შეემუშავებინა ტაქტიკური ხაზი — ბრძოლის გზები და საშუალებები, ფორმები და ხერხები, რომლებიც შეესაბამებოდნენ რუსეთში შექმნილ კონკრეტულ ვითარებას. სანამ პროპეტიულად დაისმებოდა შეიარაღებული აჯანყების მოწყობის საკითხი, მანამდე მენშევიკები მისი მშვიდობიანი პროპაგანდის წინააღმდეგი როდი იყვნენ. მაგრამ როცა რევოლუციის მზრდმა ტალღებმა პარტიისაგან მოითხოვა ხელი აეღოთ შეიარაღებული აჯანყების ხელმძღვანელობა, მენშევიკებმა სასტიკი უარი განაცხადეს.

ამიტომ იყო, რომ პარტიის მესამე ყრილობის მუშაობაში განსაკუთრებული ადგილი დაიკავა შეიარაღებული აჯანყების საკითხმა.

III ყრილობამ დაადგინა ყველა პარტიულ ორგანიზაციას:

ა) პროპაგანდისა და აგიტაციის საშუალებით გაუწვიოონ პროლეტარიატს მომავალი შეიარაღებული აჯანყების არა მარტო პოლიტიკური მნიშვნელობა, არამედ პრაქტიკული ორგანიზაციული მხარეც;

ბ) ამ პროპაგანდისა და აგიტაციის დროს გაარკვიონ როლი მასობრივი პოლიტიკური გაფიცვებისა, რომლებსაც ეეიიღება დიდი მნიშვნელობა ჰქონდეთ აჯანყების - დასაწყისი და თვით აჯანყებისა ძსვლეოობაძი;

გ) მიიღოო უაღოესად ეხერგიული ზომები პროლეტარიატის ‘ესანიაოაღებლად, ეარეთვე შეიაოაღებული აჯანყების გეგძის ‘ესამუშაავებლად და აჯანყებისათვის უშუალო ხელძღვანელობის გასაწევად, ოისთანაც საკიროების ძიებდვით შექმნას პარტიული მუ‘ეაკებისაგან საგანგებო ჯგუფები (ეკკპ... რეაოლუციებსა და გადაწყვეტილებებზე, გვ. ‘2).

თავიანი გადაწყვეტილებებით ყრილობამ არა მარტო ხაზი გაუსვა შეიაოაღებული აჯანყების საკითხის პოლიტიკურ ‘ნიშვნელობას, არამედ განსაზღვრა პარტიის ამოცანებიც მისი შემზადებისა და ორგანიზაციის საქმეში.

ყრილობის გადაწყვეტილებათა საფუძველზე, ბოლშევიკეთა პარტიოოგანიზაციებმა დაიაბული მუშაობა გაიჩაღეს ძებრძოლი ოოგანიზაციების ქსელის ‘ესაქმნელად, არმიის რეეოლუციის მხარეზე გადასაყვანად და ძთელი ოიგი ქალაქების შეიარაღებული აჯანყებისათვის მოსაძზადებლად.

სახალხო შეიარაღებული აჯანყების გამარჯვების შედეგად რუსეთში უნდა დამყაოებულიყო დროებითი რევოლუციური მთავრობა, რომელსაც ერთადერთს შეეძლო უზრუნველეყო წინასაარჩევნო აგიტაციის სრული თავისუფლება და მოეწვია ხალხის ნების ნამდვილად გამოხატველი დამფუძნებელი კრება, არჩეული საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე ფარული კენჭისყრით.

დადგენილებით დასაშვებად იქნა ცნობილი ჩვენი პარტიის რწმუნებულთა მონაწილეობა დროებით რევოლუციურ მთავრობაში ყველა კონტრრევოლუციურ ცდასთან უღმობელი ბრძოლისა და მუშათა კლასის დამოუკიდებელი ინტერესების დაცვის მიზნით. დროებითს რევოლუციურ მთავრობას უნდა განეხორციელებინა პროგრამა-მინიმუმი, დაეცვა რევოლუციის მონაპოვარნი და გადაედგა ნაბიჯი წინ სოციალისტური გადატრიალებისაკენ.

ბოლშევიკებს მიაჩნდათ, რომ დროებითი რევოლუციური მთავრობა უნდა ყოფილიყო გამარჯვებული კლასების მთავრობა, ე. ი. პროლეტარიატისა და გლეხობის რევოლუციურ-დემოკრატიული დიქტატურა.

მენშევიკები დროებითი რევოლუციური მთავრობის შექმნასა და მასში პარტიის წარმომადგენლების მონაწილეობის წინააღმდეგი იყვნენ. ისინი ფიქრობდნენ, რომ რუსეთში დაწყებული რევოლუცია ბურჟუაზიული იქნებოდა და რევოლუციის გამარჯვებას მოჰყვებოდა ბურჟუაზიული მთავრობის შექმნა. ბურჟუაზიულ მთავრობაში მონაწილეობას ისინი შეცდომად თვლიდნენ. ამსტერდამის კონგრესმა სოციალისტებს აუკრძალა მონაწილეობა რეაქციულ ბურჟუაზიულ მთავრობაში. მენშევიკები ერთნაირად აფასებდნენ საფრანგეთის ბურჟუაზიულ რევოლუციასა და 1905 წლის რუსეთის პირველ ბურჟუაზიულ რევოლუციას. მათ ავიწყდებოდათ, რომ ეს ორი რევოლუცია არსებითად განსხვავდებოდა ერთმანეთისაგან. რუსეთში რევოლუციის შედეგად მყარდებოდა არა რეაქციული ბურჟუაზიული მთავრობა, არამედ რევოლუციური, ამიტომ რევოლუციურ ბურჟუაზიულ მთავრობაში მონაწილეობა საჭიროც იყო და აუცილებელიც.

ვ. ი. ლენინი, ბოლშევიკები უდიდეს მნიშვნელობას ანიჭებდნენ რევოლუციური გლეხობის ბრძოლასა და მის შემჭიდროებას მუშათა კლასის ირგვლივ. ამიტომ მოითხოვდნენ რევოლუციური გლეხთა მასების მოთხოვნებისადმი მხარდაჭერას. ამ საკითხზე ყრილობამ მოისმინა ორი მოხსენება: ვ. ი. ლენინისა და მ. გ. ცხაკაიასი. მ. გ. ცხაკაია ყრილობაზე მონაწილეობდა ბარნაოვის ფსევდონიმით. მოხსენების თეორიულ ნაწილს ყრილობაზე შეეხო ვ. ი. ლენინი.

გლეხთა მზარდი მოძრაობა რუსეთში სტიქიურად და პოლიტიკურად შეუგნებელი იყო, მაგრამ მაინც მიმართული იყო არსებული საზოგადოებრივი და პოლიტიკური წყობილების წინააღმდეგ. ამიტომ სოციალ-დემოკრატიული პარტია მხარს უჭერდა გლეხურ მოძრაობას, იცავდა გლეხობის ყველა რევოლუციურ მოთხოვნას მიმაძულური, სახაზინო, საეკლესიო, სამონასტრო და საუფლისწულო მიწების თვით კონფისკაციამდე.

პარტიის მესამე ყრილობამ წამოაყენა ლოზუნგი — დაუყოვნებლივ შეექმნათ გლეხთა რევოლუციური კომიტეტები ყველა დემოკრატიული გარდაქმნისა და ამ გარდაქმნათა უკლებლივ განხორციელებისათვის.

გლეხთა მოძრაობის გამიცდილების გაზიარების საკითხს ყრილობაზე თავისი გამოსვლა მიუძღვნა მ. გ. ცხაკაიამ. ყრილობამ მოიწონა კავკასიის პარტიული ორგანიზაციების რევოლუციური მოღვაწეობა, რომელთა მუშებლელები ბრძოლის შედეგად მოსახლეობის უმრავლესობა ექცევ მივიდა თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ საყოველთაო-სახალხო აჯანყებამდე. ამიტომაც ყრილობა რუსეთის შეგნებული პროლეტარიატის სახელით მხურვალე სალამს უთვლიდა კავკასიის ძმურ პროლეტარიატსა და გლეხობას. ავალებდა პარტიის ცენტრალურ და ადგილობრივ კომიტეტებს უაღრესად ეხერგიული ზომები მიეღოთ კავკასიაში საქმის მდგომარეობის შესახებ ცნობების რაც შეიძლება ფართოდ გავრცელებულად ბრიშურების, მიტინგების, მუშათა კრებების, სწრეო გასაუბრებისა და სხვა გზით, აგრეთვე კავკასიისათვის დახმარების დროზე გასაწევად მათ განკარგულებაში არსებული ყველა საშუალებით.

მენშევიკების გამითშველი, დეზორგანიზატორული მოქმედება ყრილობამ დაგმო და პარტიულ ორგანიზაციებს დაავალა გაეჩაღებინათ ბრძოლა მენშევიკების ოპორტუნისტული გადახვევების წინააღმდეგ.

ეროვნული სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციებისადმი დამოკიდებულების საკითხში ყრილობამ ხაზი გაუსვა იმას, რომ პროლეტარიატის პოლიტიკური და ეკონომიკური ბრძოლის ინტერესები მოითხოვდნენ რუსეთის ყველა ეროვნების სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციების აუცილებელ გაერთიანებას.

ყრილობამ აკრეფილ ციფრთ მთელი რიგი დადგენილებანი, რომლებსაც უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდათ პარტიის ერთიანობისა და სიმტკიცისათვის. ყრილობამ [illegible] ცენტრი — ცენტრალური კომიტეტი, „ცენტრალური ორგანო“ [illegible] „ცენტრალური“ [illegible] ირჩეულ იქნა ვ. ი. ლენინი.

მენშევიკურმა კონფერენციამ კი ყველაფერი შეიმუშავა „პოლიტიკური ხაზი, რომელიც პროლეტარიატს აქცევდა ბურჟუაზიის დანამატად რევოლუციაში, ანგარიშს არ უწევდა გლეხთა რევოლუციურ მოძრაობას და მიეთითებდა, რომ ბურჟუაზიულ-დემოკრატიული რევოლუციის ბელადად ეღიარებინათ ლიბერალური ბურჟუაზია. ეს იყო რევოლუციის შეკვეცის ხაზი, პროლეტარიატის ხელმძღვანელი როლის უარყოფა, პროლეტარული პარტიის როლისა და მნიშვნელობის დამცირება.

ორი ყრილობა — ორი პარტია — ასე დაახასიათა ვ. ი. ლენინმა 1905 წელს ოსდმ პარტიაში შექმნილი მდგომარეობა.

მესამე ყრილობის გადაწყვეტილებებმა, პარტიის სტრატეგიულმა და ტაქტიკურმა ხაზმა მეცნიერული დასაბუთება ჰპოვეს ვ. ი. ლენინის გენიალურ შრომაში „სოციალ-დემოკრატიის ორი ტაქტიკა დემოკრატიულ რევოლუციაში“. ამ შრომაში ვ. ი. ლენინმა მოგვცა მენშევიკების ტაქტიკის მეცნიერული კრიტიკა და ბოლშევიკების ტაქტიკის მეცნიერული დასაბუთება.

მართალია, მეფის თვითმპყრობელობამ სისხლში ჩაახრჩო 1905 წლის შეიარაღებული აჯანყება, მაგრამ იგი 1917 წლის თებერვლისა და ოქტომბრის რევოლუციისათვის „გენერალური რეპეტიციის“ წარმოადგენდა.

უკვე 60 წელი გავიდა პარტიის მესამე ყრილობიდან. ამ ხნის მანძილზე დავაკვალიცდა და განმტკიცდა ლენინის პარტია. მის გამოცდილებას ეყრდნობიან დღეს ყველა ქვეყნის კომუნისტური და მუშათა პარტიები. ლენინური სტატეგია და ტაქტიკა ნიშნეულია ყველა ქვეყნის კომუნისტური და მუშათა პარტიებისათვის. და სწორედ ამაშია მისი ინტერნაციონალური მნიშვნელობა.

ვ. რატიანი.

საერთაშორისო ცხოვრება

ეკონომიური ურთიერთობა

კონაკრი, 24 აპრილი (საკდესი). გუშინ კონაკრიში ხელი მოაწერეს საქონელგაცვლის ოქმს ხარ კავშირსა და გვინეას შორის 1965 წლისათვის.

როგორც ამ დოკუმენტიდან ჩანს, მიმდინარე წელს 1964 წელთან შედარებით, გათვალისწინებულია ორ ქვეყანას შორის ვაჭრობის მოცულობის მნიშვნელოვანი გაზრდა. საბჭოთა კავშირი გვინეას მიაწვდის ავტომობილებს, სასოფლო-სამეურნეო მანქანებს, ნავთობპროდუქტებს, ცემენტსა და გვინეის ეკონომიკისათვის საარსებოდ სხვა დადმნშვნელოვან საქონელს. თავის მხრივ გვინეა სხრ კავშირში გამოგზავნის როგორც თავის ტრადიციულ საქონელს—ანანასს, პალმისტას, ბანანს. და სხვ., ისეთე ახალ პროდუქციას: ბოქსიტს, ქინაქინს, ძვირფასი ჯიშის ხე-ტყის მასალას.

ეკონომიური ურთიერთოგა

კონაკრი, 24 აპრილი (საკდესი). გუშინ კონაკრიში ხელი მოაწერეს საქონელგაცვლის ოქმს ხარ კავშირსა და გვინეას შორის 1965 წლისათვის.

როგორც ამ დოკუმენტიდან ჩანს, მიმდინარე წელს 1964 წელთან შედარებით, გათვალისწინებულია ორ ქვეყანას შორის ვაჭრობის მოცულობის მნიშვნელოვანი გაზრდა. საბჭოთა კავშირი გვინეას მიაწვდის ავტომობილებს, სასოფლო-სამეურნეო მანქანებს, ნავთობპროდუქტებს, ცემენტსა და გვინეის ეკონომიკისათვის საარსებოდ სხვა დადმნშვნელოვან საქონელს. თავის მხრივ გვინეა სხრ კავშირში გამოგზავნის როგორც თავის ტრადიციულ საქონელს—ანანასს, პალმისტას, ბანანს. და სხვ., ისეთე ახალ პროდუქციას: ბოქსიტს, ქინაქინს, ძვირფასი ჯიშის ხე-ტყის მასალას.

‘ეროვნული ფრონტის ცენტრალური კომიტეტის მუშაობის ‘ეროვნული

მოსკოვი, 23 აპრილი. (საკდესი). საბჭოთა კავშირის აზია-აფრიკის ქვეყნების სოლიდარობის კომიტეტისა და საბჭოეთ ეროვნულ-სახალხო თავისუფლებელი ‘ეროვნული ფრონტის ცენტრალური კომიტეტის შეთანხმების შესაბამისად მოსკოვში ჩამოვიდნენ მუდმივი წარმომადგენლობის მეთაური, განთავისუფლების ეროვნული ფრონტის ცენტრალური კომიტეტის წევრი დანგ კუანგ მინი და წარმომადგენლობის თანამშრომლები.

ენუკოვის ეროდრომზე სტუმრებს შეხვდნენ საბჭოთა კავშირის აზია-აფრიკის ქვეყნების სოლიდარობის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ბ. გ. გაფუროვი, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებს წარმომადგენლები, დეფაქალაქის მშრომელები, აგრეთვე სოციალისტური ქვეყნებისა და აზიისა და აფრიკის მთელი რიგი სახელმწიფოების დიპლომატიური წარმომადგენლები.

ეროდრომზე გაიმართა მიტინგი. სიტყვები წარმოთქვეს ბ. გ. გაფუროვმა და დანგ კუანგ მინმა.

‘ოკროს სტეტუსკოვი“ გადაეცა საბჭოთა აკადემიკოსს

ენინეკა. 24 აპრილი. (საკდესი). **საპატიო პრემია „ოკროს სტეტოსკოპი“ გადაეცა საბჭოთა კარდიოლოგს, აკადემიკოსს ა. ლ. მიასნიკოვს. მასთან ერთად ამ პრემიით, რომელსაც საერთაშორისო კარდიოლოგიური ფონდი ანიჭებს მსოფლიოს საუკეთესო კარდიოლოგებს, დაჯილდოებული არიან ლიანი (საფრანგეთი) და პარკინსონი (დიდი ბრიტანეთი).**

ჯილდოების გადაცემა გაიმართა გუშინ სალამოს საზეიმო ცერემონიაზე, რომლითაც დამთავრდა კარდიოლოგთა საერთაშორისო საზოგადოებისა და საერთაშორისო კარდიოლოგიური ფონდის წევრთა ორი დღის სხდომა.

‘ოკროს სტეტოსკოპი“ გადაეცა საბჭოთა აკადემიკოსს

ენინეკა. 24 აპრილი. (საკდესი). **საპატიო პრემია „ოკროს სტეტოსკოპი“ გადაეცა საბჭოთა კარდიოლოგს, აკადემიკოსს ა. ლ. მიასნიკოვს. მასთან ერთად ამ პრემიით, რომელსაც საერთაშორისო კარდიოლოგიური ფონდი ანიჭებს მსოფლიოს საუკეთესო კარდიოლოგებს, დაჯილდოებული არიან ლიანი (საფრანგეთი) და პარკინსონი (დიდი ბრიტანეთი).**

ჯილდოების გადაცემა გაიმართა გუშინ სალამოს საზეიმო ცერემონიაზე, რომლითაც დამთავრდა კარდიოლოგთა საერთაშორისო საზოგადოებისა და საერთაშორისო კარდიოლოგიური ფონდის წევრთა ორი დღის სხდომა.

‘ასტრი ვიზიტად გაემგზავრა ნეპალში

ინდოეთის პრემიერ-მინისტრი შასტრი ქეთილი ნების ვიზიტად გაემგზავრა ნეპალის დედაქალაქ კატმანდუში. ეროდრომზე შასტრის განაცხადა, რომ მეფე მაჰენდრასთან მოლაპარაკების დროს განიხილავს საკითხებს, რომლებიც დაკავშირებულია აფრიკა-აზიის ქვეყნების მომავალ კონფერენციასთან, რომელიც ალჟირში გაიმართება. შასტრიმ თქვა, რომ ივნისის პირველ ნახევარში ეწვევა კანადას, შემდეგ კი ლონდონს. გაემგზავრება ერთი თანამეგობრობის ქვეყნების პრემიერ-მინისტრთა კონფერენციაზე.

‘ასტრი ვიზიტად გაემგზავრა ნეპალში

ინდოეთის პრემიერ-მინისტრი შასტრი ქეთილი ნების ვიზიტად გაემგზავრა ნეპალის დედაქალაქ კატმანდუში. ეროდრომზე შასტრის განაცხადა, რომ მეფე მაჰენდრასთან მოლაპარაკების დროს განიხილავს საკითხებს, რომლებიც დაკავშირებულია აფრიკა-აზიის ქვეყნების მომავალ კონფერენციასთან, რომელიც ალჟირში გაიმართება. შასტრიმ თქვა, რომ ივნისის პირველ ნახევარში ეწვევა კანადას, შემდეგ კი ლონდონს. გაემგზავრება ერთი თანამეგობრობის ქვეყნების პრემიერ-მინისტრთა კონფერენციაზე.

‘ოლ ‘ოგსონს ‘ეხვედრა მოუწყეს

ნიუ-იორკი, 23 აპრილი. (საკდესი). ზანგთა ლიტერატურული ჟურნალის „ფრიდომ უეიზის“ რედაქციამ გუშინ შეხვედრა მოუწყო ჟურნალის ერთ-ერთ დამაარსებელსა და ცხობილ მომღერალს, ზანგთა თანასწორობისა და ხალხთა შორის მშვიდობისათვის ბრძოლის ვეტერანს პოლ რობსონს.

ნიუ-იორკის სასტუმრო „ამერიკანის“ უზარმაზარ დარბაზში გაისმოდა ძველი და ახალი საბრძოლო სიმღერები. ათასობით სტუმარი ხელიხელჩაკიდებული მღეროდა ზანგთა მოძრაობის ჰიმნს „ჩვენ გავიმარჯვებთ“. მწერალმა ბოლდუინმა, ზანგთა თანასწორობისათვის სტუდენტთა მოძრაობის ერთ-ერთმა ლიდერმა ჯონ ლუისმა, მსახიობმა და დრამატურგმა ოსი დეევისმა ილაპარაკეს იმის შესახებ, თუ რა დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა მათთვის და მათი მოძრაობისათვის პოლ რობსონის ვეტერანობა, რომლის სახელი რასობრივი და სხვა ჩაგვრის წინააღმდეგ პროტესტისა და ბრძოლის სიმბოლო გახდა.

საპასუხო სიტყვაში პოლ რობსონმა თქვა, რომ ერთმანეთისაგან განუყოფელია თავისუფლებისათვის ბრძოლა და ომის წინააღმდეგ ბრძოლა, შეეხო ხელოვანთა როლსა და პასუხისმგებლობას ‘ვ ბრძოლაში.

რობსონი დიდი ხანია აღარ მღერის, მაგრამ ამჯერად მთელ დარბაზთან ერთად იმღერა ომის საწინააღმდეგო ძველი სიმღერა „აღარ ვიომებ“. რობსონისადმი მიძღვნილ კონცერტზე გამოვიდნენ საუკეთესო ზანგი მსახიობები, ნიუ-იორკელი მომღერლები და მუსიკოსები.

‘ოლ ‘ოგსონს ‘ეხვედრა მოუწყეს

ნიუ-იორკი, 23 აპრილი. (საკდესი). ზანგთა ლიტერატურული ჟურნალის „ფრიდომ უეიზის“ რედაქციამ გუშინ შეხვედრა მოუწყო ჟურნალის ერთ-ერთ დამაარსებელსა და ცხობილ მომღერალს, ზანგთა თანასწორობისა და ხალხთა შორის მშვიდობისათვის ბრძოლის ვეტერანს პოლ რობსონს.

ნიუ-იორკის სასტუმრო „ამერიკანის“ უზარმაზარ დარბაზში გაისმოდა ძველი და ახალი საბრძოლო სიმღერები. ათასობით სტუმარი ხელიხელჩაკიდებული მღეროდა ზანგთა მოძრაობის ჰიმნს „ჩვენ გავიმარჯვებთ“. მწერალმა ბოლდუინმა,

‘ოკროს სტეტოსკოპი“ გადაეცა საბჭოთა აკადემიკოსს

ენინეკა. 24 აპრილი. (საკდესი). **საპატიო პრემია „ოკროს სტეტოსკოპი“ გადაეცა საბჭოთა კარდიოლოგს, აკადემიკოსს ა. ლ. მიასნიკოვს. მასთან ერთად ამ პრემიით, რომელსაც საერთაშორისო კარდიოლოგიური ფონდი ანიჭებს მსოფლიოს საუკეთესო კარდიოლოგებს, დაჯილდოებული არიან ლიანი (საფრანგეთი) და პარკინსონი (დიდი ბრიტანეთი).**

ჯილდოების გადაცემა გაიმართა გუშინ სალამოს საზეიმო ცერემონიაზე, რომლითაც დამთავრდა კარდიოლოგთა საერთაშორისო საზოგადოებისა და საერთაშორისო კარდიოლოგიური ფონდის წევრთა ორი დღის სხდომა.

‘ოკროს სტეტოსკოპი“ გადაეცა საბჭოთა აკადემიკოსს

ენინეკა. 24 აპრილი. (საკდესი). **საპატიო პრემია „ოკროს სტეტოსკოპი“ გადაეცა საბჭოთა კარდიოლოგს, აკადემიკოსს ა. ლ. მიასნიკოვს. მასთან ერთად ამ პრემიით, რომელსაც საერთაშორისო კარდიოლოგიური ფონდი ანიჭებს მსოფლიოს საუკეთესო კარდიოლოგებს, დაჯილდოებული არიან ლიანი (საფრანგეთი) და პარკინსონი (დიდი ბრიტანეთი).**

ჯილდოების გადაცემა გაიმართა გუშინ სალამოს საზეიმო ცერემონიაზე, რომლითაც დამთავრდა კარდიოლოგთა საერთაშორისო საზოგადოებისა და საერთაშორისო კარდიოლოგიური ფონდის წევრთა ორი დღის სხდომა.

‘ოკისპირული წვიმეგი, თოვლი ავსტრიაში

ბოლო დღეებში ავსტრიაში კოკისპირულად წვიმდა, მთის რაიონებში კი დიდი თოვლი მოვიდა. მდინარეები ნაპირებიდან გადმოვიდა. პროვინციებში ბურგენლანდში, ქვემო ავსტრიასა და შტირში წყალმა დატბორა ყანები, გზები. შეწყდა საავტომობილო და სარკინიგზო მიმოსვლა. წყალდიდობა ემუქრება დასახლებულ პუნქტებს. ადგილობრივი მცხოვრებლები ავსტრიის არმიის ჯარისკაცებთან ერთად აგებენ კაშხალებს, გზას უღობავენ სტიქიას.

‘ოკისპირული წვიმეგი, თოვლი ავსტრიაში

ბოლო დღეებში ავსტრიაში კოკისპირულად წვიმდა, მთის რაიონებში კი დიდი თოვლი მოვიდა. მდინარეები ნაპირებიდან გადმოვიდა. პროვინციებში ბურგენლანდში, ქვემო ავსტრიასა და შტირში წყალმა დატბორა ყანები, გზები. შეწყდა საავტომობილო და სარკინიგზო მიმოსვლა. წყალდიდობა ემუქრება დასახლებულ პუნქტებს. ადგილობრივი მცხოვრებლები ავსტრიის არმიის ჯარისკაცებთან ერთად აგებენ კაშხალებს, გზას უღობავენ სტიქიას.

თავდასხმეგი გრძელდეგა

პანოი, 23 აპრილი. (საკდესი). ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ამერიკის თვითმფრინავების გუშინდელი მეკობრული თავდასხმის დროს სახალხო არმიის ნაწილებმა მტრის კიდევ ერთი თვითმფრინავი ჩამოაგდეს, იტყობინება ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტო. ეს 223-ე მეკობრული თვითმფრინავია, რომელიც ჩრდილოეთ ვიეტნამში ჩამოაგდეს 1964 წლის 5 აგვისტოდან.

ნიუ-იორკი, 23 აპრილი. (საკდესი). დღეს ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო-საპაერო ძალებისა და სამხედრო-საზღვაო ავიაციის თვითმფრინავებმა რამდენიმე მეკობრული თავდასხმა მოაწყვეს ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ტერიტორიაზე. როგორც ასოშიეიტედ პრესის სააგენტოს საიგნელი კორესპონდენტი იტყობინება, ამერიკის 200-მდე თვითმფრინავი ბომბავდა ჩრდილოეთ ვიეტნამის ხიდებსა და ბორანს.

თავდასხმეგი გრძელდეგა

პანოი, 23 აპრილი. (საკდესი). ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ამერიკის თვითმფრინავების გუშინდელი მეკობრული თავდასხმის დროს სახალხო არმიის ნაწილებმა მტრის კიდევ ერთი თვითმფრინავი ჩამოაგდეს, იტყობინება ვიეტნამის საინფორმაციო სააგენტო. ეს 223-ე მეკობრული თვითმფრინავია, რომელიც ჩრდილოეთ ვიეტნამში ჩამოაგდეს 1964 წლის 5 აგვისტოდან.

ნიუ-იორკი, 23 აპრილი. (საკდესი). დღეს ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო-საპაერო ძალებისა და სამხედრო-საზღვაო ავიაციის თვითმფრინავებმა რამდენიმე მეკობრული თავდასხმა მოაწყვეს ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის ტერიტორიაზე. როგორც ასოშიეიტედ პრესის სააგენტოს საიგნელი კორესპონდენტი იტყობინება, ამერიკის 200-მდე თვითმფრინავი ბომბავდა ჩრდილოეთ ვიეტნამის ხიდებსა და ბორანს.

‘ეკეტეულ გავილაშქროთ აგრესიის წინააღმდეგ!

პრაღა, 23 აპრილი. (საკდესი). **გავაძლიერეთ მასობრივი ბრძოლა იმისათვის, რომ ამერიკის მხედრიონმა შეწყვიტოს აგრესიული მოქმედება ვიეტნამელი ხალხის წინააღმდეგ — ასეთ მოწოდებას შეიცავს ლია წერილი, რომელიც პროფკავშირთა მსოფლიო ფედერაციის სამდივნომ გაუგზავნა მსოფლიოს ყველა პროფკავშირულ ორგანიზაციას, ყველა მშრომელს.**

ჭერილში ნათქვამია: ის, რომ გადაყვანილია ამერიკის ახალი ჯარები სამხრეთ ვიეტნამში, თითქმის ყოველდღიურად წარმოებს მასიერებული დაბომბვა ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკისა, იყენებენ ნაპალმსა და გაზებს, მოწმობს, თუ რა სერიოზული ვითარება შექმნა მსოფლიოს ამ რაიონში.

პროფკავშირთა მსოფლიო ფედერაცია, ნათქვამია წერილში, მოუწოდებს მსოფლიოს პროფკავშირებსა და მშრომელებს მტკიცედ გაილაშქრონ იმისათვის, რომ დაუყოვნებლივ შეწყდეს აგრესიული ომი და ამერიკელებმა გაიყვანონ თავიანთი ჯარები და გაზიდონ სამხედრო ტექნიკა სამხრეთ ვიეტნამიდან, შეწყვიტონ აგრესია ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ. პროფკავშირული ორგანიზაციები ლაოსისა და კამბოჯის წინააღმდეგ, ზუსტად დაიცვან ჟენევის შეთანხმებანი ინდოჩინეთის შესახებ.

‘ეკეტეულ გავილაშქროთ აგრესიის წინააღმდეგ!

პრაღა, 23 აპრილი. (საკდესი). **გავაძლიერეთ მასობრივი ბრძოლა იმისათვის, რომ ამერიკის მხედრიონმა შეწყვიტოს აგრესიული მოქმედება ვიეტნამელი ხალხის წინააღმდეგ — ასეთ მოწოდებას შეიცავს ლია წერილი, რომელიც პროფკავშირთა მსოფლიო ფედერაციის სამდივნომ გაუგზავნა მსოფლიოს ყველა პროფკავშირულ ორგანიზაციას, ყველა მშრომელს.**

**ჭერილში ნათქვამია: ის, რომ გადაყვანილია ამერიკის ახალი ჯარები სამ

გმირები ცოცხლობენ ხალხის ხსოვნაში

გამარჯვების დღის შესახვედრად

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უკვდავების ნიშანსვეტი

△ ზემომაჩხაანელები საყოველთაო სიყვარულით და პატივისცემით მოსავენ სამამულო ომის გმირთა ოჯახებს △ ომიდან შინმოუსვლელ 250 გმირის უკვდავსაყოფად აგებენ ობელისკს △ აწყობენ მხატვრულად გაფორმებულ სტენდს.

ნეტავ სად აქვს ბუნებას ამდენი მწვანე ფერი, გაზაფხულობით ყველაფერს რომ შემოსავს ხოლმე? — ასეთი ფიქრი ამეკვიატა დედაქალაქიდან კახეთში რომ მივდიოდი. აპრილი იყო, და ყველაფერს სიცოცხლისა და განახლების მწვანე ფერი დახდებოდა, მწვანედ ბიბინებდა გზის გაყოლებაზე ხალიჩებივით გადაფენილი მინდვრები, ნორჩ ფოთლებს კი თითქოს ახლად აეღგათ ენა და, ლაპარაკს მოწყურებულნი, საიდუმლოდ რასმე ჩურჩულებდნენ.

მომაგონდა 1945 წლის აპრილი, როცა ჩვენი ჯარები გაფფრებული ბრძოლებით მიიწევდნენ წინ ფაშიზმის ბუნაგში. ჩვენი ნაწილი მაშინ ავსტრიაში, ქალაქ სანკტპელტენის მისადგომებთან იბრძოდა.

ახლოდებოდა დიადი გამარჯვების დღე, რომელსაც მოუთმენლად ელოდა მილიონობით ადამიანი ფრონტზე და ზურგში.

მერე ამ ფიქრებს თითქოს შავი ღრუბლები გადაეფარა, გამარჯვების დღეს ველარ მოესწრნენ ჩემი მეგობრები. ისინი ვაჟკაცურად დაეცნენ ბერლინთან ბრძოლებში. გამახსენდა შემოდგომის ბნელი ღამე უკრაინაში, ნაღმების ჭუხილი და დაჭრილების საზარელი კვნესა. თვალწინ დამიდგა ბრაქით განათებული უკრაინული ქოხი და მიწის იატაკზე მწოლი უზბეკი ჯარისკაცი ისმადულინი, რომელიც ჩვენთან მოხალისედ მოვიდა თითქმის ბავშვი. ეს ლამაზი, მუდამ მოძრავი და დაუღალავი ბიჭი ყველას უყვარდა, ახლა კი იგი უძრავად იწვა მძიმედ დაჭრილი, სულთმობრძავი. დიდხანს შფოთავდა, კვნესოდა. რაც შეგვეძლო ვანუგეშებდით, მაგრამ თვითონაც გრძნობდა, რომ ყველაფერი ამაო იყო.... მომაკვდავმა თვალებით ვიღაცას დაუწყო ძებნა, ის „ვიღაცა" ხანნსტრუქტორი იდა ბორისის ასული ვასილიევა აღმოჩნდა.

— იდა, ძვირფასო, მოდი ჩემთან!

იდა ცქვიტად წამოხტა და მომაკვდავთან დაიჩოქა:

— რა გინდა, წყალი ხომ არა გსურს? — ეკითხებოდა იდა და თან ოფლიან შუბლს უმშრალებდა.

ისმადულინმა მორცხვად გაიღიმა და ასევე მორცხვად თქვა:

ლ. ჯამასპიშვილი

გ. ჯამასპიშვილი

რ. ჯამასპიშვილი

— თუ არ გეწყინება, მაკოცე.

ვასილიევამ თმა უკან გადაიყარა და მგრძელს აკოცა.

დიდხანს იყურა მომაკვდავმა და მერე ისევ ვასილიევას მიმართა მისუსტებული ხმით?

— შენ არ იცი, როგორი მადლობელი ვარ შენი, მე ხომ ისე ვკვდებოდი, რომ არ ვიცოდი, რა იყო ქალის კოცნა.

ვინ მოთვლის, რამდენი დაიღუპა დიდი სამამულო ომის ფრონტებზე, რომლებსაც ჯერ კიდევ არ ეგებათ ცხოვრების ხიხარული.

არც ერთი გმირი, არც ერთი გვარი არ უნდა დავივიწყოთ, უნდა გვახსოვდეს, რომ არ არსებობდნენ უსახელო გმირები. ჩვენი მოვალეობაა არასოდეს არ დავივიწყოთ ისინი, ვისი ვაჟკაცობისა და სიცოცხლის ფასადაც არის მოპოვებული დიადი გამარჯვება, ყველაფერს უნდა ვაკეთებდეთ იმისათვის, რომ მამათა გმირობა მთლიანად გადავცეთ შვილებს, შვილიშვილებს.

...აპრილის მშვენიერ დღეს მივდიოდი კახეთის შესანიშნავ სოფელ ზემო მაჩხაანში, რომელიც მაღლობიდან გადაყურებს დიდი ალაზნის წარმტაც ჭალას, შორს მოჩანს კავკასიონის მთები, რომლებიც ყოველთვის იისფერ ნისლში არიან გახვეული და იმ ჯარისკაცებს მოგვაგონებენ, ურუეკად რომ დგანან სამშობლოს დაცვის საფარაჯზე.

ბევრი გმირი, ბევრი შინმოუსვლელი პყავს საქართველოს ერთ-ერთ რაგვი სოფელს ზემო მაჩხაანს. მე მინდა ყველამ იცოდეს მათ შესახებ. ხალხის ხსოვნიდან არასოდეს არ უნდა გაქრეს მათი სახელი.

...წნორში ზემო მაჩხაანის გზა ვიკითხე, გზაჯვარედინზე მდგარმა ლამაზი სახის ყმაწვილმა მითხრა, ზემო მაჩხაანი ჩემი სოფელია და მე თვითონ მიგაცილებთო. შევუდექით ბოდბისხევის ადმართებს, ჩვენს თანამგზავრს, მეთერთმეტე კლასის მოსწავლე ვაჟა დვინოაშვილს შევეკითხე:

— ხომ არ იცი ის ოჯახები, რომლებიდანაც ომში ბევრი ვაჟკაცი წავიდა და უკან აღარ დაბრუნებულა.

ვაჟა ჩაფიქრდა:

— არა, არ ვიცი.

ახალგაზრდის პასუხმა გული დამწყვიტა. თავისი სოფლის გმირებს როგორ არ უნდა იცნობდეს-მეთქი. თუმცა რას ვერჩოდი. ის ხომ საამამულო ომს არ მოსწრებია, ასაკით მხოლოდ თექვსმეტი წლისაა.

მდიდარი და კულტურული სოფელია ზემო მაჩხაანი, საქართველოში სახელი გაითქვა აქაურმა კოლმეურნეობამ, რომელსაც ნიჭიერი ორგანიზატორი ნიკო მამაიაშვილი ხელმძღვანელობს, ბევრ ქალაქს შეშურდება აქაური კულტურის სახლი და ცხოვრების ბევრი სხვა სიკეთე.

„ძია ნიკო", როგორც აქ მამაიაშვილს ეძახიან, ადგილზე არ იყო. გადადებული საქმისათვის თბილისში წასულიყო. კულტურის სახლის დირექტორმა იოსებ გოგაშვილმა, პარტიიურის მდივანმა ბაიდო ჯანაშვილმა და კოლმეურნეობის თავმჯდომარის მოადგილემ გივი ბიკაშვილმა მიამბეს, როგორ ემზადებიან გერმანიის ფაშიზმზე დიადი გამარჯვების ოცი წლისთავისათვის. ამ ადამიანებს დიდი გულითადობით და მონდომებით მოუგიოგვებიათ **იმ ორასორმოცდაათი ვაჟკაცის ფოტოსურათები, რომლებიც საამამულო ომის ფრონტიდან არ დაბრუნებულან. ამალე გაფორმებენ ლამაზად მოხატულ სტენდს. იგი დაფარავს კულტსახლის ერთ დიდ კედელს. გამარჯვების დღეს სოფელში მოეწყობა დიდი ზეიმი. ომის გმირებს მიეძღვნება კოლმეურნეობის მრავალტირაჟიანი გაზეთის სამი ნომერი.**

ეკონომოვნებათ, ადგილობრივი საშუალო სკოლის პიონერთა ნამუშევარს რომ ნახავთ **სკოლაში მოწყობილია საბრძოლო დიდების კუთხე,** ბრის კარგად გაფორმებული, ფოტოსტენდი „შინმოუსვლელნი". ხშირად ეწყობა შეხვედრები საამამულო ომის მონაწილეებთან. უფროსმა პიონერხელმძღვანელმა ნათელა ბოსტოღანაშვილმა გვიჩვენა მოსწავლეთა მიერ შეკრებილი საინტერესო მასალები, რომლებიც ზემომაჩხაანელი და მირზაანელი გმირების სახელს უკვდავყოფენ.

— გვაქვს კიდევ ერთი ფიქრი, — თქვა პარტიიუროს მდივანმა, — **გვინდა სოფლის ცენტრში აღვმართოთ ბრონზის ობელისკი, რომელზეც ამოიკვეთება ჩვენი გმირების სახელები, ვფიქრობთ ამ სურვილს ახლო მომავალში განახორციელებთ, საბირო იქნება არქიტექტორის მოწვევა.**

იოსებ გოგაშვილი და მე ჯამასპიშვილების ოჯახში წავედით. ამ ოჯახის ხუთი ვაჟკაცი იბრძოდა საამამულო ომში. სანამ იქ მივიდოდით, იოსებმა მიამბო, რომ თვითონაც ომის მონაწილეა, ფრონტიდან დაჭრილი დაბრუნებული და სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარედ აურჩევიათ. რითაც შეეძლო, ეხმარებოდა ფრონტელების ოჯახებს. **ტასო ცაკაშვილის სამი ბიჭი ომში გაიწვიეს, მათს დედას კი ჭერი თავზე ენგრეოდა. გამოვიდა მთელი სოფელი და ახალი სახლი აუშენეს.** ომში დაღუპულთა ოჯახებს ახლაც ეხმარება კოლმეურნეობა.

...ეზოში მოხუცი ქალი გამოგვეგება, იგი ვარო ჯამასპიშვილი აღმოჩნდა, ხუთი ვაჟკაცის დედა, რომლებიც საამამულო ომში იცავდნენ იარაღით ხელში. მათ გახსენებაზე დედას ცრემლები სდის. დიდხანს ვაწყნარებთ მას. დედა გვიამბობს, რომ ჯერ კიდევ ადრე, სანამ გერმანია დაგვეხსნოდა თავს, ჯარში გაიცალა შუათანა შვილი გიგლა.

საამამულო ომი რომ დაიწყო, ერთბაშად ორი შვილი — გორგა და ლელა გაიწვიეს. ვარო თვითონ გაიცალა ისინი წნორის სადგურში, თავი შეიკავა და შვილებს ცრემლი არ აჩვენა. მერე კი ეშალონი რომ დაიძრა და იმ ბიჭებმა მისი გული თან გაიყოლეს, დაადგა სოფლის შედმართზე და გული მაშინ იჯერა ტირილით, აღარც ქრისტო და რამანა დარჩენენ სახლში, ისინიც შორეთში გაისტუმრეს საბრძოლველად. დარჩენენ მშობლები ვარო და ვასო მათს ჭირვარამს იყოფდნენ რძლებიც.

მშობლების უფრამდე მიაღწია ამბავმა, რომ გორგა და ლელა ერთად, ფრონტის ერთ უბანზე იბრძოდნენ. გორგა დაჭრილა და ლელას გადაურჩენია, საკუთარი ზურგით მიუყვანია ჭრილობეებთან და უკან რომ დაბრუნებულა, სწორედ მაშინ დაღუპულა. გორგაიწერებოდა: — ჩემი გული მოკვდა, როცა ეს ამბავი გავიგე, იმან მე მიმშველა და მე კი იქ აღარ ვიყავი, რომ მეც მეშველა. დაჭრილი სულ იმას იძახოდა. სადახარ, ძმაო, რატომ არ მეხმარებიო. ჰოსპიტალში ჩვენი ასეულის ბიჭი მოვიდა და ამბავი მითხრა ლელას ამბავი, მე დავმარხეო. თურმე მარცხენა მხარში მოხვედრია ყუმბარის ნამსხვრევი... იმის მერე აღარ ვარგავარ, საით წავალ არ ვიცი. რაც მომივა, მომივა, წავალ, ვიბრძოლებ უკანასკნელ სიბნელის წვეთამდე, ახლა უკვე აღარ მეშინია, სადაც წვრილია იქ გაწყდეს...

არც გორგას ეწერა საამშობლოში დაბრუნება. ისიც ნაღმებისა და ყუმბარებისაგან გადათხრილ-დამწვარ მიწაში დარჩა საუდამოდ.

აღარც რამან ჯამასპიშვილს ელირსა თავისი სოფლისა და ალაზნის თვალუწვდენელი ველების ხილვა.

ხუთი ძმიდან მხოლოდ ორი დაუბრუნდა მამაპაპის კერას. აი რა მსხვერპლი გაიღო ჩვეულებრივი ქართველი გლეხის ოჯახმა ჩვენი გამარჯვებისათვის.

სიმონ ნატროშვილის ოჯახმა ხუთი ვაჟკაცი გაიტანა საამამულო ომში, დაბრუნდა მხოლოდ ორი ძმა. ასეთი ოჯახები აქ ბევრია.

ბ. ბოსტაშვილი.

ე. ბოსტაშვილი.

გ. მარტყოფლიშვილი.

გ. მარტყოფლიშვილი.

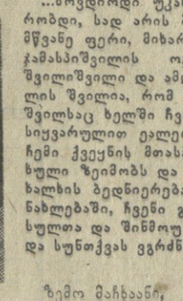

ი. მარტყოფლიშვილი.

გინა შეიძლება ამის დავიწყება?

...ბოხუცი დედაკაცს დამკვნარი ხელებით ჩვენი უკრავს, ბავშვი ტირის, ბებია კი დაყვავებით იმეორებს:

— სუ, ჩემო გოგო, ბებიას სიხარულო!

ეს მოხუცი ქალი სამი ძმის მარტყოფლიშვილების დედაა, რომელიც ახლაც იმედით გასცქერის შარაგზას, იქნებ ჩემი ბიჭები გამოჩნდნენო.

ოც წელიწადზე მეტია დედის თვალში ცრემლი არ გამშრალა, ოცი წელიწადია ამ სახლის ჭიშკარი არ იკეტება, — იქნებ ან ილო მოვიდეს, ან ვასილი, ან იქნებ გიგომ შემოაღოს კარიო.

— როგორ ბრძანდებით, როგორ გეხმარებათ კოლმეურნეობა? — შეეკითხენი დედაც სონას.

— დახმარება კი არა, შვილები მინდა, — ნაღვლიანად თქვა სონამ, — სამი მყავდა და სამივე დაკარგე, ამ ქვეყანაზე ეგრე დავლასლასებე, თორემ გული კი არა მაქვს.

გიგოს ქვრივმა ელიკომ თავისი მეუღლისა და მაზლების წერილები გამოიტანა, რამდენი ადამიანური გრძნობა და ფიქრია დროისაგან გაცრეცილ ამ ყვითელ ფურცლებში, ვინ იცის, გიგანტური ფრონტის რომელ უბანზე, რომელ სანგარში თუ მიწურშია დაწერილი ისინი, მე ვუნოსავ ამ სამკუთხა წერილებს და ცხვირში მცემს წეკოსა და ჯარისკაცის ოფლის ნაცნობი სუნი.

ვახილი ომის დაწყებიდანვე დაკარგულა. ეტყობა, სადმე საზღვარზე მოუსწრო ომის ქარიშხალმა, მისი უკანასკნელი ბარათი დათარიღებულია ათას ცხრაას ორმოცდა ერთი წლის თვრამეტი მაისით. ჯარში წასვლიდან სამი თვის შემდეგ მიიღეს უმცროსი ძმის ილოს უკანასკნელი წერილიც, ათას ცხრაას ორმოცდაერთი წლის ოცდაერთ დეკემბერს შეწყდა გიგოს ბარათები.

მადალი სულის ადამიანებით, შესანიშნავი ვაჟკაცებით ამაყობს მთელი სოფელი, ადგილობრივ სკოლაში მიჩვენეს სამამულო ომის გმირის ბიძინა გიორგის-ძე ბოსტაშვილის წერილის პირი, რომელიც მას ფრონტიდან დედისათვის მოუწერია.

— წერილების დაგვიანებაზე რასაზე დარდობ, ჩემო დედა, შენი ხერვიული იყო გმირები დავზღვილიყავით, აბა, რატომ შეგვარქვი სახელები — შალვა, ელიზბარ, ბიძინა. ჩვენ გვინდა შენი ჩანაფიქრი შევასრულოთ, შეტევაზე ისე მივდივარ, როგორც ქორწილში. უკან კი შენი ძახილი მესმის, „მგმერს ზურგი არ უჩვენო, მამაპაპის სახელი არ შეარცხვინო".

მე რომ შემეძლოს ამ სიტყვებს, რომლებიც ჩვენი ხალხის მაღალ მორალურ თვისებებზე ლაღადებს, ოქროს ასოებით მარმარილოზე ამოვკვეთავდი და თვალსაჩინო ადგილზე ავდგამართავდი.

ბიძინამ და მისმა ძმამ ელიზბარმა ვაჟკაცურად შეასრულეს თავიანთი პირობა, ისინი გმირულად დაეცნენ ბრძოლებში და ახლა სადღაც, საძმო საფლავში სძინავთ საუკუნო ძილით.

თვალები მისველდება, როცა დედის გოდებას ვისმენ, მაგრამ ვულაპავ ცრემლებს და ვიღიმენი, იმიტომ რომ ამ ქვეყნად ვერასოდეს ვერ გიმარჯვებს სიკვდილი. დიდ სამამულო ომში ჩვენი ხალხის მიერ გაღებულ მსხვერპლს ფუჭად არ ჩაუვლია. განადგურდა კაცობრობის ყველაზე საშინელი მტერი — გერმანიის ფაშიზმი.

...მოვდიოდი უკან და კვლავ ვფიქრობდი, სად არის ბუნებაში ამდენი მწვანე ფერი, მიხაროდა, რომ ვარო ჯამასპიშვილის ოჯახში თერმეტი შვილიშვილი და ამდენივე შვილიშვილის შვილია, რომ სონა მარტყოფლიშვილსაც ხელში ჩვილი უჭირავს და სიყვარულით ეალერსება. მას, რომ ჩემი ქვეყნის მთასა და ბარში გაზაფხული ზეიმობს და ყოველივე ამაში, ხალხის ბედნიერებასა და ბუნების განახლებაში, ჩვენი გმირების — შინმოსულთა და შინმოუსველელთა წვლილსა და სუნთქვას ვგრძნობდი.

ა. თომაძე.

ზემო მაჩხაანი,
წითელწყაროს რაიონი.

დაღუპულ გმირთა პატივსაცემად

დიდი სამამულო ომის ქარცეცხლიან დღეებში მრავალი მეჯვრისხვეული იბრძოდა ფაშისტ დამპყრობთა წინააღმდეგ. ამ მეომართა საგრძნობი ნაწილი ვერ მოესწრო მტერზე სახელოვან გამარჯვებას და სხვადასხვა ქვეყნებში ჰპოვა სამარე.

მეჯვრისხვეულმა მშრომელებმა ანასტასია ერისთავ-ხომტარიას სახელობის მუზეუმში მოაწყეს სამამულო ომის მეჯვრისხვეულ გმირთა სტენდი, რომელზედაც ფართად არის ასახული საბჭოთა კავშირის გმირის პოლკოვნიკ ბორის ზუმბულიძის, პოდპოლკოვნიკ ილია ალბაზაშვილის, ლეიტენანტ შალვა სარაულის, ზემდეგ ფირან გოგიაშვილის, უფროს ზემდეგ გაიოზ ლოლაძის და სხვა შინმოუსვლელთა საბრძოლო ბიოგრაფია.

დიდი სამამულო ომის დამთავრების ოცი წლისთავისათვის მზადების დღეებში ამ სტენდთან ხშირად იკრიბება სოფლის ახალგაზრდობა, რომელიც დიდი ინტერესით ეცნობა თანასოფლელი მეომრების ცხოვრების გზას, მათი გმირობისა და მამაცობის ამბებს.

ვ. გოგიაშვილი,

პერსონალური პენსიონერი, საქართველოს სსრ დამსახურებული მასწავლებელი.

არ არის მკვდარი,
ვინც მოკვდეს
და ხალხს შესწიროს
დღენია...
ილია.

ზესტაფონი. (საკ. კორ.). აქაური მშრომელები ფართოდ აღნიშნავენ დიდი სამამულო ომის დამთავრების, ფაშისტურ გერმანიაზე გამარჯვების 20 წლისთავს.

მათ ხსოვნას ეძღვნება

საწარმოებში, კოლმეურნეობებში, სკოლებსა და ბიბლიოთეკებში ეწყობა მოხსენებები და საუბრები სამამულო ომზე, მის გმირებზე. ეწყობა აგრეთვე შეხვედრები ომის მონაწილეებთან.

ქალაქის პირველ საშუალო სკოლაში, სადაც სწავლობდნენ საბჭოთა კავშირის გმირები ს. კეთილაძე და ა. ბიბილაშვილი, გამოფენილია გმირთა ფოტოსურათები. აქვეა სტენდი იმ ზესტაფონელი მებრძოლებისა, რომლებიც გმირულად დაეცნენ ბრძოლებში სამშობლოს თავისუფლებისათვის.

საკალაქო ბიბლიოთეკაში, რომელსაც საქართველოს სსრ დამსახურებული ბიბლიოთეკარი თ. ბუაჩიძე განაგებს, მოეწყო ფოტოსტენდი, ლიტერატურის გამოფენა, რომელიც ეძღვნება დიდი სამამულო ომის გმირთა ხსოვნას.

ასე უკვდავყოფენ გმირებს ქვემო ერკათში

△ დიდ სამამულო ომში 80 ქვემოერკათელი წავიდა. გმირულად დაეცა 50 ვაჟკაცი △ დაღუპულ გმირთა უკვდავსაყოფად სოფელში მათი სახელოვნის კლუბი ააგეს და მის ფასადზე მოაწყეს ფოტოსტენდი.

მოვიდიოდე წლის წინათ სოფლის ცენტრში მთელი სოფელი, კაცი თუ ქალი, მოზარდი თუ ბავშვი განსაკუთრებული ყურადღებითა და მზრუნველობით აგებდა ერთ სახლს... ჰკონდა ამას თავისი მიზეზი. კლუბის შენობა დიდ სამამულო ომში დაღუპულთა სახელობაზე იგებოდა... იგი მათი ხსოვნის უკვდავყოფის ძეგლად უნდა აღმართულიყო.

დამთავრდა სახლი, და მისი ფასადი დაამშვენა ორმოცდაათი მებრძოლი ვაჟკაცის, თანასოფელის, ორმოცდაათი ძმის მარმარილოს კეთილშობილ ქვაში გაკოცხლებულმა სახეებმა...

ეს შინმოუსველელთა სტენდია, ომში დაღუპულთა ძეგლია, მარადიული ფოტობარელდებაა ომის გამჩაღებელთა წინააღმდეგ... ხშირად ნახავთ მოხუცსა თუ ახალგაზრდას, ქუდმოხდილი რომ დგას ამ სტენდთან, შავებით მოსილი თვალცრემლიან დედებს, რომლების გულში დარჩა, ამ ყოველისმძლე მკრნალსაც კი, ვერ გაუნელებია შინ მოუსველელი შვილების დარდი, ბავშვებს თავგანწირით ხელში, რომ პატივი სცენ ამ უსახელო გმირებს...

„დიდება თქვენ, ქვემოერკეთელო მებრძოლებო, რომლებმაც 1941-1945 წლების დიდ სამამულო ომში თქვა შეასწირეთ ჩვენი სამშობლოს ღირსებისა და დამოუკიდებლობის საქმეს". წაიკითხავთ ოქროს ასოებით ამოკვეთილ ამ სიტყვებს, გადახედავთ სურათებს და ერთხელ კიდევ შეეთვლით წყვეტა-ტრუდვას ლაშქრ მკელვებს, ვინც ისინი ასე უდროოდ გამოასალმა ამ ქვეყანას, ამ სოფელს.

ახლა ძალიან ლამაზია სოფელი, აფეთქებულა კერტები, სხვადასხვაგვარად ჰყავიან ხეხილი, ცოტა ხანში შეიფოთლება მცენარეები, იშრიალებენ ალვის ხეები და კვიპაროსები... ეს ადგილი ბაღნარს დაემსგავსება. ასე იყო შარშან, ასე იქნება გაისადაც, ხუთი, ათი წლის შემდეგ, მაგრამ ამას ვეღარასოდეს ვეღარ იხილავენ **ეკატერინე, ბიძინა,** სერგეიანან **ჯაბაპარიძეები, გერონტი,** ეტიფო **მინდაძეები, შალვა,** სერაპიონ **პლატონის-ძე,** სერაპიონ **სარდიონის-ძე, მიხეილ ტყეშეშები, კარლო,** გივი, **კირილე,** ივანე, **დავით ონოფრე,** ვაბრიელ, **მელიტონ,** პარმენ, **აკაკი,** მიტო, **იური,** ვიქტორ **კობიძეები,** შამია, **აკაკი,** დავით, **სერაპიონ,** სერგო, **მიხეილ,** ვარლამ, **სანდრო,** პორფილე, **გრიგოლ გიორგაძეები, მიხეილ,** შოთა, **ქიშვარდი ჭიხვარიები, გრიგოლ კოტრიკაძე,** თეოფილე **მიქელაძე,** მიხეილ **ბოლქვაძე, ჭიკიკო ჯიკია,** კარლო, **მილორსი გორდელაძეები,** ეორა **კალანდაძე,** ვახტანგ **მიქაშავიძე,** ტიტიკო, **ვალიკო, გიორგი, ბიჭიკო ბერიძეები, მიხეილ ბერაძე, კოსტა მგალობლიშვილი,** ნესტორ **ხიზანიშვილი...** ისინი ბუნების ამ ზეიმს მხოლოდ მარმარილოს ციცი ქვიდან შეხედავენ... და ეს უბედურება მათ და მთელ კაცობრიობას ფაშიზმმა მოუტანა.

ეს სტენდი მოგვითხრობს, რომ ამ სოფლის 7 ოჯახს ორ-ორი შვილი არ დაბრუნებია შინ, რომ დიდი სამამულო ომის ფრონტებზე გმირულად დაეცნენ ძმები სერაპიონ და მიხეილ ტუღუშები, კარლო და გივი კობიძეები, მიხეილ და შოთა ჭიხვარიები, შალვა და სერაპიონ ტყეშეშები, გერონტი და ეტიფო მინდაძეები, კირილე და ივანე კობიძეები, შამია და აკაკი გიორგაძეები.

— ეს სტენდი ჩვენ ომში დაღუპულთა შინმოუსველელთა ხსოვნას მივუძღვენით, — გვეუბნება კოლმეურნეობის თავმჯდომარე, დიდი სამამულო ომის მონაწილე **პიმენ უჯმაჯურიძე,** — ფრონტზე, იმ ანელებლობის დროს, როცა სიკვდილი ფეხდაფეხ დაგვდევდა, თვალდათვალ ჩანდა, აღვთქვი ჩემს გვერდით დაღუპულ მეგობრებს, რომ თუ ოდესმე დავბრუნდებოდი, აუცილებლად ეფიდებოდი რითიმე უკვდავყოფა მათი სახელი. ბიჭები ყველანი იყვნენ ამის ღირსი... როცა ამ სტენდის მოწყობის წინადადება წამოვაყენეთ, მთელმა სოფელმა დაგვიჭირა მხარი, ხელი შეგვიწყეს. მართალია, სიძნელეებიც შეგვხვდა, მაგრამ დავძლიეთ, და აი ცოტა რაღაც გავაკეთეთ. კლუბს ომში დაღუპულთა სახელი ვუწოდეთ და დარბაზში წინ მათ სახელებ 50 სკამი გამოვყავით. ამ სკამებზე დასხდებიან მათი შვილები, ისინი, ვინც აქ მათ წმიდა საქმეს განაგრძობენ.

ამ პატარა სოფელმა, რომელშიც მაშინ მხოლოდ 129 კომლი იყო, დიდ სამამულო ომში 80 ვაჟკაცი გაგზავნა, 50 ვერ მოესწრო გამარჯვების ბედნიერებას, ვერ დაბრუნდა შინ...

ამ სტენდზე თქვენ ხედავთ ჩვენს თანასოფელეს ეტეროფი უჯმაჯურიძეს. იგი პედაგოგი იყო, ერკეთის საშუალო სკოლის დირექტორად მუშაობდა, ათეული წლების განმავლობაში ემსახურებოდა ყველაზე ჰუმანურ და კეთილშობილურ საქმეს — ბავშვების აღზრდას... თითქმის ომის დასასრულს დაიღუპა... პედაგოგები იყვნენ პარმენ კობიძე, კარლო კობიძე. გივი კობიძე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი, ჯერ საკალდებულო სამხედრო სამსახურში გიწვიეს. ომმა მოუსწრო და ვეღარ დაბრუნდა. სოფელს გამოაკლდნენ მოწინავე კოლმეურნეები მიხეილ ბერაძე, დავით გიორგაძე, მელიტონ კობიძე, გრიგოლ გიორგაძე და ბევრი სხვა.

გაკვთდა სტენდი, და მასთან პირველი მივიდა კოლმეურნე ქალი ეოფონა კობიძე. მისი გაზრდილი შვილიშვილი აკაკი ბებიას უცინოდა. ქალმა ხელები აღაპყრო, ქვითინით მუხლებზე დაეცა და წამოიძახა: ახლა ხომ მაინც ცოცხალი ხარ, შვილო!

— ერთხელ ჩემთან, — იგონებს პ. უჯმაჯურიძე, — ძალიან შეწუხებული მოხუცი კაცი მოვიდა. იგი ლუკა კობიძე იყო. ლუკა ომის დროს ფოსტალიონად მუშაობდა. — ასე მგონია,— თვალით მიმახიშნა სტენდზე,—ჩემი დანაშაულია ამათი სიკვდილი, თითქოს მე მოვუტანე ეს უბედურება ჩემს მეზობლებს, მე მომქონდა ოჯახებში სამკუთხა ჯარისკაცული წერილები, ზოგჯერ სამწუხარო ამბებით ვიყავი ასეთი უბედურების მაცნე. ამისათვის ალბათ ეძულდი ჩემს მეზობლებს.

— თქვენი რა ბრალია, ბიძია ლუკა, თქვენი მოვალეობა წერილების ტარება იყო, სიხარულიც ხომ ხშირად შეგკონდა ოჯახებში-მეთქი, ვეტყოდი ხანდახან. მაშინ თვალცრემლიანი შემომხედავდა და ისევ დახრიდა თავს. ამ მოხუცს ფიდი დარდი ჩაპყვა მიწაში...

ბევრი, ძალიან ბევრი სტუმარი ჰყავს შინმოუსველელ ვაჟკაცებს. მოდიან მეზობელი სოფლების მშრომელები, რათა ხახონ, როგორ უკვდავყვეს ქვემოერკეთელებმა თანასოფელეთ ძმები, მოდიან ამ უსახელო გმირების ოჯახის წევრები, დედები... დედები, რომლებსაც ამ ოცი წლის მანძილზე ომში წასულების ამაო ლოდინით შავი მანდილს ქვეშ თვალებზე ცრემლები არ შეშრობიათ, გულები კი დაჭფერფლიათ, დედები, რომლებსაც თავიანთი თვალით არ უნახავთ შვილების უბედურება და არც სურთ, რომ ისინი აღარ დაუბრუნდებიან, ელოდებიან შინმოუსველელ შვილებს... აბა ვინ ეცდება დააჯეროს დედა, რომ შვილი არ დაუბრუნდება, ვინ დაარწმუნებს დედის გულს, რომ ეს სამდვილია... რაღა დაკარგული და რაღა შინ მოუსველელიო, — ამბობს ხალხური სიბრძნე... ალა, დარჩეთ დედებს გულში ადგილი ეჭვისათვის...

შინმოუსველელთა სტენდთან ხშირად ხედავენ დროულ კოლმეურნე ქალს ქეთევან კობიძეს, რომლის ერთადერთი შვილი სერგო აქ, ამ სტენდიდან უცინის დედას და ანუგეშებს.

აი დედა, სონია მინდაძე, მოწინავე კოლმეურნე, რომლის მარჯვენას ქერიგობასა და მარტოხელობაში დაუზრდია არწივივით ბიჭები. მე ყველაზე მეტად გამწარა ბუნებამ, — გვეუბნება იგი, — ჩემი სამი შვილი იბრძოდა დიდ სამამულო ომში, ორი — გერონტი და ეტიფო — იქ დამეღუპნენ, ერთი დაბრუნდა, მაგრამ ბედმა მიმეხეთლა და აქ დამარცხდა, ავარიაში მოყვა... დღეს ჩემი შვილები თითქოს გამიცოცხლდნენ, ისინიც გამოსდგომია ქვეყანას, საშმობლოს...

— თითქოს შვილები არ დამღუპვია,— გვეუბნება ამ სოფლის ამაგდარი ადამიანი 85 წლის ქალი ეკა კობიძე,—ჩემი შვილის ამაგი, თაგგანწირვა ასე დაფასა სოფელმა, ასე მგონია. მიტო ცოცხალი ყოფილ, და ხშირად მოვდივარ აქ მის სანახავად... მე სამი შვილი — ვალიკო, მიტო და პაველ — გაგზავნე საშობლოს დასაცავად, მიტო დაიღუპა, უფროსი შვილი ვალიკო დაავადმყოფებელი, ტყეიით დაცხრილული დამიბრუნდა და აქვე გამომეცალა ხელიდან, პაველ კი ინვალიდია... მადლობა სოფელს, ადამიანებს, რომ ასე უკვდავყვეს ჩვენი შვილები.

50 ვაჟკაცი ვერ დაუბრუნდა სოფელს, მაგრამ აქ მცხოვრებ ადამიანებს არ შეუწყვეტიათ შრომა. სოფელი ღონიერია, კოლმეურნეები იღვწიან საკოლმეურნეო მინდვრებზე და აღწევენ ახალ-ახალ წარმატებებს, გასულ წელს საკოლმეურნეო შემოსავალმა 200.000 მანეთს მიაღწია, ძირითადად იგი ჩაის კულტურამ მისცა მათ, ერთ კაცდღეზე 2 მანეთი და 70 კაპიკი გახდილდა ფულად, 73 კოლმეურნე იღებს პენსიას.

ამ დღეებში სოფელს საპატიო სტუმრები ეწვივნენ. ესენი იყვნენ ღვაწლმოსილი, სახელოვანი ქართველი მებრძოლები და ახალგაზრდა ფიზიკოსები, ოთარიგის გენერალები და ოფიცრები, რომელთა საკმაო საქმეები ცხობილია. შინმოუსველელთა სტენდთან მდგომელად დახარეს თავი გენერალ-მაიორმა ნიკოლოზ თავართქილაძემ, გენერალ-მაიორმა საბჭოთა კავშირის გმირმა ერმალოზ კობერიძემ, გენერალ-მაიორმა ნიკოლოზ კალაძემ, საბჭოთა კავშირის გმირმა დავით ბაკრაძემ, საბჭოთა კავშირის გმირმა პოლკოვნიკმა პლატონ წიქარიძემ და ამ სოფლის მკვიდრმა, პოლკოვნიკმა ალექსანდრე ბერიძემ.

— ...ერთ რამეს ვთხოვ იმათ, ვინც ამ დროებას გადაურჩება, — წერდა სიკვდილის წინ დიდი ჩეხი პატრიოტი ი. ფუჩიკი, — ნუ დავივწყებთ იმას, რაც იყო... მინდა ყველამ იცოდეს, რომ არ ყოფილან უსახელო გმირები, რომ იყვნენ ადამიანები, რომლებსაც თავიანთი სახელი, თავიანთი სახე, თავიანთი მისწრაფებანი და იმედები ჰქონდათ...

ეს მოწოდება პირნათლად შეასრულეს ზემო გურიის ერთ-ერთი თვალწარმტაცი სოფლის ქვემო ერკეთის (ჩოხატაურის რაიონი) მშრომელებმა. არ შეიძლება დავიწყებას მიეცეს თუნდაც ერთი ეპიზოდი იმიდან, რაც ჩვენს ბედნიერებას დაედო მსხვერპლად.

ისინი, ეს გმირები, როგორც ჩვენი ქვეყნის მრავალი მილიონები, დაიხოცნენ ჩვენი ბედნიერებისათვის, მაგრამ არ დავიწყებიათ თანასოფელებს.

გმირები არ კვდებიან.

ე. მამალაძე.

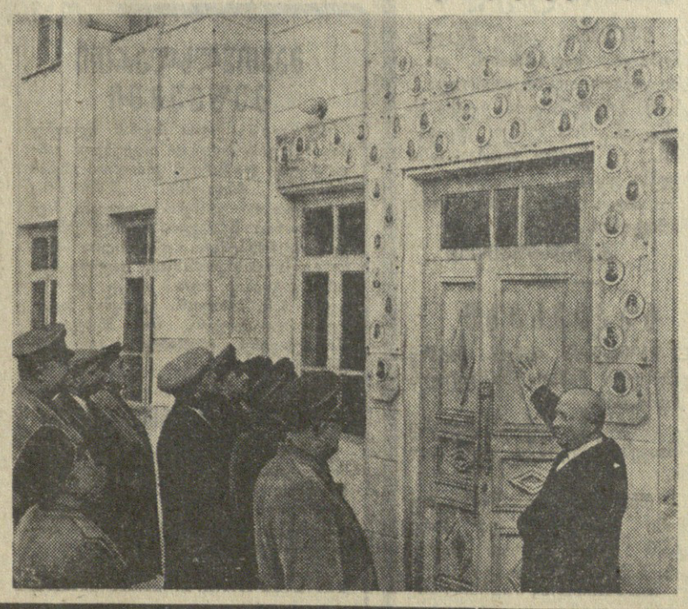

სურათზე: საერთო ხედი დიდ სამამულო ომში დაღუპულ მებრძოლთა სახელობის კლუბისა, რომლის წინა ფასადზე მოწყობილია ფოტოსტენდი.

ფოტო ი. შაქარიშვილისა.

სკოლა გმირის სახელოგისა

ტყიბული. (საკ. კორ.). დიდი ხანია დამთავრდა ომი, და იმათ, ვინც ბრძოლით მოგვიპოვა გამარჯვება ხალხი ყველაფერს აკეთებს იმისათვის, რომ ყოველ კოლმეურ

ᲐᲛᲐᲒᲓᲐᲠᲘ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘ

ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ ᲐᲚ. ᲙᲕᲐᲚᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ ᲓᲐᲑᲐᲓᲔᲑᲘᲡ 70 ᲬᲚᲘᲡᲗᲐᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ

ᲩᲕᲔᲜᲘ რესპუბლიკის მხცოვან მეცნიერს, ახალგაზრდობის მოამაგეს და მეგობარს, მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს, პროფესორ ალექსანდრე არჩილის-ძე კვალიაშვილს დაბადების 70 და სამეცნიერო, პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობის 45 წელი უსრულდება.

პროფესორი ალ. კვალიაშვილი ეკუთვნის ქართველ ექიმთა იმ რიცხვს, რომლებმაც საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ თავისი უანგარო, დაუღალავი და ნაყოფიერი შრომით დიდი წვლილი შეიტანეს მედიცინის განვითარებაში. მისი ღვაწლი ერთობ დიდია საქართველოში რენტგენოლოგიისა და რადიოლოგიის ჩამოყალიბებასა და განვითარებაში. იგი ფართოდ ცნობილია ამ დარგში.

ალექსანდრე არჩილის-ძე კვალიაშვილი დაიბადა ყოფილი გორის მაზრის სოფელ მოხაში, რკინიგზელის ოჯახში. ᲒᲐ ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲙᲚᲐᲡᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲘᲛᲜᲐᲖᲘᲘᲡ დამთავრების შემდეგ იგი შედის ხარკოვის უნივერსიტეტის სამედიცინო ფაკულტეტზე, რომელსაც ამთავრებს 1920 წელს.

სამშობლოში დაბრუნებული, იწყებს მუშაობას ყოფილი თელავის მაზრის სოფელ შილდაში, ხოლო 1922 წელს საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სახალხო კომისარიატის რესპუბლიკურ ცენტრალურ კლინიკურ, საავადმყოფოში, სადაც დღემდე, ე. ი. 43 წლის განმავლობაში, განუწყვეტლივ მოღვაწეობს. იგი ამ დაწესებულებაში დახელოვნდა როგორც კლინიკისტი, რენტგენოლოგი და გაიარა მეცნიერ მუშაკის ჩამოყალიბებისათვის საჭიროებული ყველა საფეხური. იგი სამეცნიერო მუშაობისათვის მიგლინებული იყო როგორც საბჭოთა კავშირის, ისე საზღვარგარეთის ბევრ დიდ ქალაქში.

ალ. კვალიაშვილის ინიციატივით და უშუალო მოხაზულობით 1933 წელს პოსპიტალურ ქირურგიულ კლინიკაში გაიხსნა რენტგენის კაბინეტი, სადაც საშუშაოდ გადავიდა და, გარდა რენტგენოლოგიისა, ქირურგიაშიც მუშაობდა აკადემიკოს გრ. მუხაძის ხელმძღვანელობით. მანვე ამავე პერიოდში შეიმუშავა რენტგენოლოგიის კურსის სპეციალური პროგრამა ახალგაზრდა ქირურგთათვის და ამრიგად საფუძველი ჩაუყარა რენტგენოლოგიის, როგორც დამოუკიდებელი საგნის, სისტემატური კურსის კითხვას ჯერ ექიმთა, შემდეგ კი სტუდენტთა შორის. ბუნებრივია, რომ ასეთი ენერგიის და მონდომების მქონე ახალგაზრდა ექიმმა-ქირურგმა და რენტგენოლოგმა მიიპყრო მისი მასწავლებლის — აკადემიკოს გრ. მუხაძის ყურადღება. მალე იგი არჩეულ იქნა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სამკურნალო ფაკულტეტის ჰოსპიტალური ქირურგიის კათედრის ასისტენტად. პარალელურად 1933 წელს იგი აირჩიეს პრივატ-დოცენტად რენტგენოლოგიის დარგში.

წლების მანძილზე მიღებულმა კლინიკურმა, პედაგოგიურმა და სამეცნიერო-კვლევითმა გამოცდილებამ ალ. კვალიაშვილს საშუალება მისცა 1937 წელს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს სხვა-რა სხდომაზე ბრწყინვალედ დაეცვა დისერტაციის გამგედ.

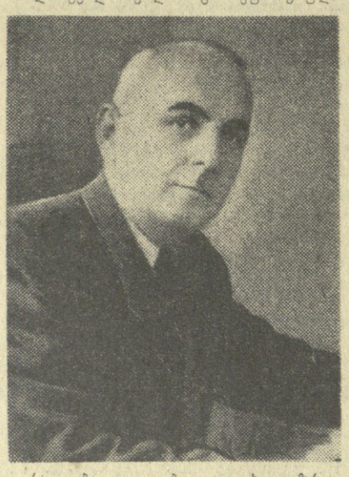

საქართველოს სხვადასხვა რაიონში გამოსვლელი პრაქტიკული და სამეცნიერო სესიები რომ ეწყობა. რენტგენოლოგთა კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით, ამის ინიციატორია პროფ. ალ. კვალიაშვილი. მანვე ამას მიაღწია, რომ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმებით შემოიღო ე. წ. ორწლიანი დაუსწრებელი ორდინატურა, რომელიც დიდ დახმარებას უწევს ადგილებზე მომუშავე რენტგენოლოგებს. ამ კურსებისათვის მის მიერ შედგენილია სპეციალური პროგრამა ძირითადად პრაქტიკული რენტგენოლოგიიდან და როცა რაიონის რენტგენოლოგი ამ პროგრამას ამოწურავს, შეიძლება ითქვას, რომ მისი კვალიფიკაცია თვალსაჩინოდ არის ამაღლებული და შესწევს უნარი უფრო იოლად გაართვას თავი იმ დიდ მუშაობას, რაც მას რაიონის პირობებში აკისრია.

იუბილარის დიდ დამსახურებად უნდა ჩაითვალოს ისიც, რომ მან პირველმა ქართულ ენაზე სტუდენტთა და ექიმთათვის გამოსცა რენტგენოლოგიის ორიგინალური სახელმძღვანელოს პირველი ნაწილი (მზადდება რენტგენოდიაგნოსტიკის მეორე და მესამე ნაწილები). ალ. კვალიაშვილი 55 სამეცნიერო ნაშრომის ავტორია რენტგენოლოგიისა და რადიოლოგიის აქტიურულ საკითხებზე. მათში მკითხველი მრავლად იპოვნის ახალ დასკვნებს და რეკომენდაციებს, რომლებიც მნიშვნელოვან შენაძენს წარმოადგენს სამედიცინო მეცნიერებისა და პრაქტიკისათვის.

დიდია ალ. კვალიაშვილის დამსახურება სამეცნიერო კადრების აღზრდისა და განსწავლის საქმეში. მისი ხელმძღვანელობით შესრულებულია 12 საკანდიდატო დისერტაცია. ახლა იგი ხელმძღვანელობს 2 სადოქტორო და 3 საკანდიდატო დისერტაციის მომზადებას. იგი არჩეულია მთელი რიგი სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტების სამეცნიერო საბჭოების წევრად. ამავერთგზის იყო არჩეული თბილისის რენტგენოლოგთა და რადიოლოგთა სამეცნიერო საზოგადოების თავმჯდომარედ. 1957 წლიდან ალ. კვალიაშვილი არჩეულია საკავშირო რენტგენოლოგთა და რადიოლოგთა სამეცნიერო საზოგადოების გამგეობის წევრად, ხოლო 1964 წლიდან საქართველოს რენტგენოლოგთა და რადიოლოგთა საზოგადოების საპატრო წევრად.

ალ. კვალიაშვილის ღვაწლი და დამსახურება არ დარჩენილა უყურადღებოდ. იგი სხვადასხვა დროს დაჯილდოებული იყო „საპატიო ნიშნის“ ორდენით და სამი მედლით, მას მინიჭებული აქვს რეს-პუბლიკის დამსახურებული ექიმის და მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოდებები.

მხცოვანი მეცნიერი ჯერ კიდევ შემოქმედებითი ენერგიით აღსავსე ხვდება თავის იუბილეს. ვუსურვოთ მას ხანგრძლივი მოღვაწეობა და ახალი დიდი წარმატებები ჩვენი ხალხისა და მეცნიერების საკეთილდღეოდ.

პროფესორი ᲕᲚ. ᲔᲚᲔᲜᲢᲘ,
საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲙᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

ᲑᲠᲔᲮᲬᲘ ᲩᲔᲮᲝᲕᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ

რეჟისორ მ. თუმანიშვილის ახალი ნამუშევარი მოსკოვის თეატრის სცენაზე

ᲐᲮᲚᲐᲮᲐᲜ მოსკოვის ლენინური კომკავშირის სახელობის თეატრის სცენაზე თავისი ახალი დადგმა განახორციელა საქართველოს სსრ სახალხო არტისტმა **მიხეილ თუმანიშვილმა.** თეატრმა მოსკოველ მაყურებლებს უჩვენა გამოჩენილი გერმანელი მწერლის **ბერტოლდ ბრეხტის** პიესა — **„რა ის ჯარისკაცი, რა ესა“.**

გაზეთ **„კომსომოლსკაია პრავდის“** 28 აპრილის ნომერში ამ ახალი სპექტაკლის გამო დაბეჭდილია **ე. ᲮᲝᲚᲝᲠᲗᲘᲜᲘᲡ** რეცენზია — **„ᲑᲠᲔᲮᲢᲘ ᲩᲔᲮᲝᲕᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ“.**

რეცენზენტი წერს:

„ეს პრემიერა ერთგვარი დებიუტი იყო ერთდროულად როგორც თეატრისათვის, პიესისა და რეჟისორისათვის, ისე მთავარი როლის შემსრულებლისათვის.

მართლაც, ლენინური კომკავშირის სახელობის თეატრმა პირველად მიმართა ბრეხტის დრამატურგიას. პიესა „რა ის ჯარისკაცი, რა ესა“ პირველად ნახა საბჭოთა მაყურებელმა. ამ სპექტაკლით დადგა ლენინური კომკავშირის სცენაზე პირველად გამოვიდა ცხობილი ქართველი რეჟისორი მიხეილ თუმანიშვილი და, ბოლოს, გელი გეგის როლი ლევ დურვის პირველი ნამუშევარია ამ თეატრში.

ბერტოლდ ბრეხტმა ეს პიესა ძველად, 40 წლის წინათ დაწერა. პიესას მაშინ ქვესათაური აქვნდა: „მტვერითად გელი გეგის გარდასახვა სამხედრო ბანაკ კილოკოში 1925 წელს“. მაგრამ ვაი რომ 1965 წელს პიესა არანაკლებ აქტუალურია, ვიდრე 1925 წელს. „ატყდა ომი, რომელიც დიდიხანია გათავლისწინებული იყო... ჯარი ჩრდილოეთი საზღვრების მიმართულებით მიიწევს“, — გესმით საღამოთი სცენიდან, დილით კი გაზეთებში კითხულობთ, რომ ამერიკის თვითმფრინავებმა კვლავ დაბომბეს ჩრდილოეთი ვიეტნამი. გუშინ — კილოკოში, დღეს — საიგონში, ხოლო ხვალ? ბრეხტის მიერ მოყოლილი იგავი, თუ როგორ გადაიქცა ერთი კაცი სრულიად მეორე კაცად, ჭკუის სასწავლებელი იქნება, სანამ კაპიტალის, ყველაფრისა და ძალმომრეობის სამყაროში მოქმედებს პიროვნების გაუკაცურების უღმობელი კანონი...

დუროვი ოსტატურად გვიჩვენებს თავის გმირს ერობაშად — ისეთსაც, როგორადაც თავი აქეს წარმოდგენილი, და ისეთსაც, როგორიც ის ნამდვილად არის.

მსახიობს ამ საქმეში შესანიშნავად ეხმარება რეჟისორი.

რად ღირს, მაგალითად, ასეთი მიზანსცენა. გელი გეგის გარს შემოხვევია სამი ჯარისკაცი. ისინი ცდილობენ, რადაც უნდა დაუჯდეთ, თავიანთი მიზნისათვის გამოიყენონ ეს კაცი, რომელსაც უნარი არ შესწევს თქვას „არა“. ის თვითონ კი ფიქრობს, ჩემი ნება, როგორც მინდა ისე მოვიქცევი — თუ მინდა წავკვები, თუ მინდა არაო. მაგრამ აი ერთი ჯარისკაცი ხელს კბრავს და მეორეს მიაგდებს, მეორე — მესამეს. ჩვენი გმირი ბურთივით ტრიალებს წრეში, თანაც არ უნდა, რომ დაბნეულობა შეიმჩნიოს, საცოდავად იღრეკება, ცდილობს დაარწმუნოს თავისი ახალი ნაცნობები, უწინარეს ყოვლისა კი თავისი თავი, რომ ვერაფერ ცუდს ვერა ხედავს ამ თამაშში — ცოტა ვიხუნტრუტოთ, მერე რა მოხდაო. ის ჯარისკაცები კი ამ მეგობრული ხუმრობით ჩაგონებენ, ჩვენ ეგრე ადვილად ნუ გვეხუმრებიო.

ამ სცენის მეტისმეტად ზუსტ აზრში იბადება სიმბოლო: აქ ადამიანი საკუთარი თავის პატრონი არ არის, ის სათამაშოა სხვის ხელში...

გელი გეგი, რომელიც ჯარისკაც ჯერაი ჯიპად გადაიქცა, ნამდვილად საშინი და საზიზღარია... მან გონება დაკარგა, დაბორიალებს სცენაზე, ყველას ეცემრის და კონდახს ურტყამს. მაგრამ აი ოთხი პალი მისთვანთნიერებელ ბადეში ვაახვევეს. ის წაიქცა, თვალები აღაპყრო, თვალებში კი სიკვდილის შიში და მომაკვდინებელი ნაღველი ჩასადგურებია — ის ხომ ერთ დროს ადამიანი იყო...

ასეთი ფინალი გათვალისწინებული არ ჰქონია ბრეხტს, მაგრამ, ვფიქრობ, ავტორობაზე თვითონ ბრეხტიც არ იტყოდა უარს. ჩემი აზრით, ბერტოლდ ბრეხტს ნამდვილად მოეწონებოდა ეს სპექტაკლი, რომელიც მიხეილ თუმანიშვილმა დადგა ასე ტემპერამენტულად და ვამომსახვლად. რაც მთავარია, რეჟისორს კარგად ესმის ის, რისთვისაც ეს პიესა დაიწერა და რატომაც დაიდგა ორმოცი წლის შემდეგ.

...ამ წარმატებას პრინციპული მნიშვნელობა აქვს ლენინური კომკავშირის სახელობის თეატრისათვის.“

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ პუშკინის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიურ ინსტიტუტში ფართოდ არის გაშლილი სტუდენტთა მხატვრული თვითმოქმედების წრეების მუშაობა. **ᲡᲣᲠᲐᲗᲖᲔ:** ფილოლოგიური ფაკულტეტის პირველი კურსის სტუდენტი ვანდა სიდამონიძე ასრულებს სენ-სანსის „მომაკვდავ გედს“. — ფოტო შ. ჩხეტიანისა.

ᲗᲔᲐᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

(დასაწყისი 1-ელ გვერდზე)

...ᲐᲚ. ᲙᲕᲐᲚᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ სახელობის სახელმწიფო თეატრში ჟარეულ ... ᲠᲔᲜᲢᲒᲔᲜᲘᲡ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ... ᲓᲐᲓᲒᲐ ᲒᲐᲜᲐᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲐ თეატრის თეატრალური ... ᲠᲔᲟᲘᲡᲝᲠᲘᲡ ᲞᲐᲥᲡᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡ (მხატვარი ე. ხარაზოვი, მუსიკა კომპოზიტორ მერი დავითაშვილისა).

◆ **ᲛᲘᲮᲔᲘᲚᲘᲡ** სახალხო თეატრის შემოქმედებითი კოლექტივი მომდინარე წელს სამი ახალი დადგმით წარადგა მაყურებლის წინაშე. ამ დღეებში მორიგ პრემიერად წარმოდგენილ იქნა დ. კლდიაშვილის „სამანიშვილის დედინაცვალი“. სპექტაკლი დადგა თეატრის სამხატვრო ხელმძღვანელმა ალ. გოგნაძემ, მხატვრულად გააფორმა შ. ადამიამ.

Გ. ᲛᲣᲗᲐᲕᲜᲐᲫᲔ.

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘ

ᲒᲔᲚᲔᲠᲘ — ᲕᲘ. ᲡᲛᲘᲡᲚᲝᲕᲘ 4:1

ᲒᲣᲨᲘᲜ მოსკოვში გაიმართა პრეტენდენტთა მეოთხედფინალური მატჩის მეხუთე პარტია ჭადრაკში **ე. გელერსა** და **ვ. სმისლოვს** შორის, ე. გელერმა აღმავლობით ჩაატარა ბრძოლა და 31-ე სვლაზე აიძულა მეტოქე დანებებულიყო.

ამრიგად, ხუთი პარტიის შემდეგ ანგარიში გახდა 4:1 **ე. გელერის** სასარგებლოდ.

ᲡᲐᲛᲒᲒᲘᲡ ᲩᲔᲛᲞᲘᲝᲜᲔᲑᲘ

ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲛᲝᲮᲘᲓᲐᲕᲔᲔᲑᲘᲡ ᲑᲠᲬᲧᲘᲜᲕᲐᲚᲔ ᲒᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲑᲐ ᲛᲐᲓᲠᲘᲓᲨᲘ

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ძიუ-დოისტთა ნაკრებმა გუნდმა ზედიზედ მესამედ მოიპოვა ევროპის ჩემპიონობა. ჩვენმა ათლეტებმა მადრიდის ჩემპიონატის ნახევარფინალში დაამარცხეს საფრანგეთის ძლიერი გუნდი — 4:0, ფინალში, ისე როგორც შარშან, შეხვდნენ ჰოლანდიის გუნდს და მოუგეს ანგარიშით 4:1.

საბჭოთა ძიუ-დოისტები წარმატებით გამოდიან აგრეთვე პირად პირველობაში. ღია კლასში, სადაც პროფესიონალებთან ერთად მოუვარულებსაც შეუძლიათ ასპარეზობაში მონაწილეობა, მოსკოველებმა **ᲐᲚᲔᲥᲡᲘ ᲘᲚᲘᲣᲨᲘᲜᲛᲐ** და **ᲐᲜᲐᲢᲝᲚᲘ ᲘᲣᲓᲘᲜᲛᲐ**, ლვოველმა **ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠ ᲙᲣᲨᲢᲘᲨᲛᲐ** და თბილისელმა **ᲨᲐᲠᲐᲜᲝᲖ ᲩᲘᲙᲕᲘᲚᲐᲫᲔᲛ** ოქროს მედლები მოიპოვეს თავიანთ წონითს კატეგორიებში. (საკდესი).

ᲢᲣᲠᲜᲔ ᲝᲙᲔᲐᲜᲘᲡ ᲒᲐᲚᲛᲐ

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ კალათბურთელ ვაკთა ნაკრები გუნდი გაგრძელებს ტურნეს ამერიკის შეერთებულ შტატებში. მესამე მატჩი ჩვენს გუნდს ქონდა სან-ფრანცისკოში ამერიკის შეერთებული შტატების ეროვნულ ნაკრებთან. საბჭოთა კალათბურთელებმა ვერ აიწყეს თამაში, შორიდან ტყორცნებიც ვერ ხვდებოდა მიზანს და წაგეს ტაიმი 24:38. მეორე ნახევარში მასპინძლებმა ქულათა სხვაობა კიდევ უფრო გაზარდეს და გაიმარჯვეს ანგარიშით 72:53.

ყველაზე მეტი ქულა (15) საბჭოთა ნაკრებს მოუტანა კიეველმა **ა. ᲕᲐᲚᲢᲘᲜᲘᲡ.**

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲗᲐᲡᲚᲘ

ᲒᲣᲨᲘᲜ ბათუმში გაიმართა სსრ კავშირის თასის გათამაშების მორიგი მატჩი ფეხბურთში, თამაშობდნენ სტავროპოლისა და ბათუმის „დინამოს“ გუნდები. შეხვედრის ბედი გადაწყვიტა ერთადერთმა ბურთმა, გაიმარჯვეს ბათუმის დინამოელებმა.

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲕᲐᲮᲩᲘ ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ შეერთებული შტატების კალათბურთელ ქალთა ნაკრები გუნდი გუშინ მოსკოვში შეხვდა სსრ კავშირის ნაკრებს. გაიმარჯვეს მასპინძლებმა 64:39.

დღეს სტუმრებს მოსკოვში პაექრობა ექნებათ ახალგაზრდულ ნაკრებთან.

ᲑᲠᲐᲖᲘᲚᲘᲔᲚᲗᲐ ᲤᲘᲥᲠᲔᲑᲘ

ᲑᲠᲐᲖᲘᲚᲘᲘᲡ სპორტული კონფედერაციის პრეზიდენტმა ჟ. ᲐᲕᲔᲚᲐᲜᲟᲛᲐ ამას წინათ პრესის წარმომადგენლებთან საუბარში განაცხადა, რომ მის გუნდს მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი მესამედ მოიპოვოს მსოფლიოს ჩემპიონობა ფეხბურთში. ასეთ შემთხვევაში ბრაზილიელები სამუდამოდ დაეუფლებიან „ჟიულ რიმეს ოქროს თასს“, ფიფა კი იძულებული იქნება მსოფლიოს ჩემპიონობის შემდგომ გათამაშებაში სხვა ახალი ჯიდო დააწესოს.

მსოფლიოს ჩემპიონატისათვის მზადების უმნიშვნელოვანეს ეტაპად აველანჟს მიაჩნია ნაკრების მომავალი ტურნე ევროპაში. აქ ბრაზილიელები რვა მატჩს გამართავენ. მთავარი მიზანია ნაკრების ძირითადი შემადგენლობის დადგენა.

ევროპაში გამგზავრების წინ ბრაზილიაში ეწყობა „ოთხი ნაკრების ტურნირი“. მასპინძლების გარდა, აქ გამოვლენ არგენტინელები და ბელგიელები. მეოთხე მონაწილე ჯერ ცხობილი არ არის. უნგრელებმა მიწვევა მიიღეს ბრაზილიიდან, მაგრამ ამ დათანხმდნენ მონაწილეობა მიეღოთ ამ ტურნირში, რომელიც 2-9 ივნისს უნდა გაიმართოს.

ევროპელი (და აფრიკელი) მეტოქეებიდან ბრაზილიელები ჯერჯერობით მხოლოდ სამს შეუთანხმდნენ. 20 ივნისს ისინი იითამაშებენ ჩასაბლანჩაში მაროკოს ნაკრებთან, 24 ივნისს პორტუგალიელებთან და 30 ივნისს გეტაბორგში შვედებთან. გარდა ამისა, წარმოეს მოლაპარაკება გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკის, ბელგიის, ჰოლანდიის, ჩეხოსლოვაკიის, იუგოსლავიისა და საბჭოთა კავშირის ნაკრებთა ხელმძღვანელობასთან. ბრაზილია-საბჭოთა კავშირის გუნდების შეხვედრის წინასწარი თარიღია 4 ივლისი.

მსოფლიოს ჩემპიონატისათვის მზადებასთან დაკავშირებით ბრაზილიის ბრაზილიის მთავარმა მწვრთნელმა ᲕᲘᲜᲘᲡᲘᲣᲢᲘ ᲨᲘᲚᲚᲐᲛ გადაწყვიტა უცხოეთიდან გამოიწვიოს ის მოთამაშეები, რომლებიც მისი აზრით გუნდს გაისად ინგლისში გამოადგებიან. ასეთად იგი თვლის „ინტერნაციონალეს“ მარჯვენა გარემარბ ჟაირს, მილანის ცენტრალურ თავდამსხმელ ამარილდოსა და რიო-დე-ჟანეიროს „ფლუმინენსეს“ ყოფილ ბომბარდირ ვალდოს, რომელიც ახლა ესპანეთის „ვალენსიაში“ თამაშობს.

ᲤᲔᲚᲝᲚᲐ ᲐᲪᲮᲐᲕᲔᲑᲡ, რომ ნაკრების ბრაზილიაში მყოფ კანდიდატთაგან მხოლოდ პელეს შეუძლია იყოს დარწმუნებული, რომ აუცილებლად გაემგზავრება ინგლისში, დანარჩენებს, თვითონ საუცხოო ფორმაში მყოფ გარინჩასაც კი, მოუხდებათ ჯერ კიდევ ბევრი ევარჯიშონ, რათა მწვრთნელს თავიანთი ძალა დაუმტკიცონ. თვით ფელოლა აპირებს მონაცხოს თავისთვის ვინმე შედარებით ახალგაზრდა თანაშემწე. ასეთად მას მიაჩნია დიდი ან დინო.

ამას წინათ ბრაზილიაში გამოკვეყნდა ნაკრების მომზადების პერსპექტიული გეგმა. 1966 წლის 10 ივნისს ეროვნული ნაკრები ჩამოვა ევროპაში, იგი შეკრებას გაიკეთებს შვეიცარიაში ქ. ავიდადბერგის ახლოს, ეს ადგილი მოიწონა ბრაზილიელთა გუნდის ექიმმა ვესლინგმა ევროპაში წლევანდელი მოგზაურობის დროს. გესლინგს მიაჩნია, რომ აქ შეიძლება კარგი აკლიმატიზაცია მსოფლიოს ჩემპიონატის წინ, რადგან შვეიცარის სამხრეთში ამ პერიოდში ისეთივე ტემპერატურაა, როგორიც ინგლისში.

ინგლისში გამგზავრების წინ ბრაზილიელები აპირებენ ექვსი საწვრთნელი მატჩის გამართვას. შვეიცის სხვადასხვა გუნდებთან. განზრახულია „სპორინგ-მატჩების“ მოწყობა შვეიცარიაა და დანიის ეროვნულ ნაკრებებთანაც. ოღონდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს გუნდები მსოფლიოს ჩემპიონატის ფინალში არ მოხვდებიან.

4 ივლისს ბრაზილიელები ქ. მანჩესტერში ჩაფრინდებიან. მსოფლიოს ჩემპიონატის დაწყებამდე მათ განზრახული აქვთ უკანასკნელი „სპარინგ-მატჩი“ გამართონ რომელიმე ცნობილ პროფესიულ კლუბთან — „მანჩესტერ იუნაიტედთან“ ან „ლივერპულთან“.

Გ. ᲒᲐᲛᲠᲔᲙᲔᲚᲘ.

ᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული პატრეული პროდუქტების მთავარი სამმართველო გარდაიქმნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პატრეული პროდუქტებისა და კომბინირებული საკვების მრეწველობის მთავარ სამმართველოდ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულებით ამავ. მიხეილ ბახვას-ძე ნორსია დაინიშნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პატრეული პროდუქტებისა და კომბინირებული საკვების მრეწველობის მთავარი სამმართველოს უფროსად. (საკდესი).

28 Ა�პᲠᲘᲚᲘ 12 ᲡᲐᲐᲗᲖᲔ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის კლუბში (ლენინის ქუჩა, 14) **ᲛᲝᲬᲕᲔᲣᲚᲘᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲟᲣᲠᲜᲐᲚᲘᲡᲢᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲝᲛᲝᲜᲘᲡ ᲞᲚᲔᲜᲣᲛᲘ.** პლენუმი განიხილავს საკითხს „სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მარტის პლენუმის გადწყვეტილებანი და რესპუბლიკის ჟურნალისტთა ამოცანები“.

რედაქტორი
Დ. ᲛᲔᲔᲓᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲞᲚᲐᲜᲔᲢᲘᲡ ᲐᲛᲘᲜᲓᲐ

ᲠᲝᲒᲝᲠᲘ ᲘᲥᲜᲔᲑᲐ ᲛᲐᲘᲡᲘ?

როგორი ამინდია მოსალოდნელი მაისში?

ᲐᲮᲚᲐᲜᲓᲔᲚᲛᲐ ანტიციკლონებმა არა მარტო მთელი ტროპოსფერო მოიცვა საბჭოთა კავშირის ევროპულ ტერიტორიაზე, არამედ მაღლაც გაეშურა და 30 კილომეტრ სიმაღლეს მიაღწია. თავდაპირველად, როცა იგი საკმაოდ ცივი იყო, ცენტრალურ ოლქებში დამით მცირე ყინვები აღინიშნებოდა. შემდეგ ჰაერი თბებოდა და ტემპერატურამ დღისით 15 გრადუს სითბომდე აიწია.

შავ ზღვაზე, სადაც მიაღწია ციკლონმა, წნევის დიდი სხვაობა წარმოიშვა. ამან გამოიწვია შტორმები და ქვიშიანი ქარიშხლები. კრასნოდარისა და სტავროპოლის მხარეებში მათ გამო მკვეთრად შემცირდა ხილვადობა.

საშუალო-თვიური ტემპერატურა იქნება დაახლოებით 12 გრადუსი ნულს ზევით, ნალექები — ნორმის ფარგლებში. ცივი იქნება პირველი ხუთდღიური, შესაძლოა მცირე ყინვები ღამდამობით. სამაგიეროდ დათბება თვის მეორე ნახევარში — ტემპერატურა ნულს ზევით 20 გრადუსს მიაღწევს და ელჩეკი გადაივლის ხოლმე.

უკრაინაში, მოლდავეთსა და ყირიმის ველებში საშუალო-თვიური ტემპერატურა დაახლოებით ნორმალური იქნება — 15 გრადუსამდე სითბო, დროგამოშვებით მცირე წვიმები. სამაგიეროდ მეორე ნახევარში ტემპერატურა პლუს 28 გრადუსამდე აიწევს. საშუალო ტემპერატურა ყირიმის სამხრეთ ნაპირზე და კავკასიონს შავი ზღვის სანაპიროზე იქნება დაახლოებით 17 გრადუსი, მაისის მეორე ნახევარში—29 გრადუსამდე სითბო. თვის დამდეგს და დამლევს მოსალოდნელია ელჩეკი.

Ა. ᲜᲘᲜᲘᲪᲙᲘᲡᲙᲘ.

ᲡᲐᲢᲘᲠᲐ ᲓᲐ ᲘᲣᲛᲝᲠᲘ

ᲓᲔᲓᲘᲡ ᲒᲣᲚᲘ

ᲖᲓᲔᲜᲔᲯᲐ ᲘᲠᲝᲢᲙᲐ

ᲩᲔᲑᲘ ᲬᲔᲠᲐᲚᲘ

ᲙᲐᲚᲑᲐᲢᲝᲜ გაკენოვას ძალიან უყვარდა თავისი სამი ვაჟიშვილი, თუმცა მთლად აშკარად არ გამოთქვამდა ხოლმე ამ გრძნობას. სამივე ფეხბურთს თამაშობდა ადგილობრივ საკლუბო გუნდში და ყოველ კვირაადღეს დალურჯებული, მაგრამ გამარჯვებული ბრუნდებოდნენ დედასთან. მართალია, ᲙᲐᲚᲑᲐᲢᲝᲜ გაკენოვას თავის სიცოცხლეში ფეხბურთის მატჩი არ ენახა, მაგრამ შვილების მზარდი პოპულარობა ეამაყებოდა მის დედობრივ გულს. კვირაობით ჩამოჯდებოდა ხოლმე სახლის წინ მერხზე და თავი ისე ეჭირა, თითქოს წიგნს კითხულობდა. სინამდვილეში კი იგი სტადიონიდან დაბრუნებულ პირველ მაყურებლებს უცდიდა. მათ მოჰკონდათ ამბავი, თუ რა შესანიშნავად თამაშობდნენ მისი ვაუები, ხოლო როდესაც თვით ფეხბურთელები შხაპის შემდეგ თმადასველებულნი სიცილით მოირბენდნენ ხოლმე და იძახდნენ: „ოთხით ნოლი, დედიკო!“ თან ცდილობდნენ სამივე ერთად გადახვეოდა დედას.

— მომეშვით, თქვე ყაჩაღებო! — გაურბოდა ᲙᲐᲚᲑᲐᲢᲝᲜი გაკენოვა,—არ გასრისოთ, დათვებო. მოხუცი დედა!

მაგრამ ერთ დღეს ᲙᲐᲚᲑᲐᲢᲝᲜ გაკენოვას უსიამოვნო ამბავი მოუტანეს.

— ᲙᲐᲚᲑᲐᲢᲝᲜᲘᲡ გაკენოვა, კი არ შეგეშინდეთ და თქვენს იარდას ფეხი მოსტეხეს. იგი თითქმის კართან იყო მისული. მცველმა მოუნდომა ბურთის წართმევა და... აი... იარდა საავადმყოფოში წაიყვანეს.

ᲙᲐᲚᲑᲐᲢᲝᲜᲘᲡ გაკენოვამ ჩუმად ამოიკვნესა და ჰკითხა:

— მერე... გოლი გაიტანა?!

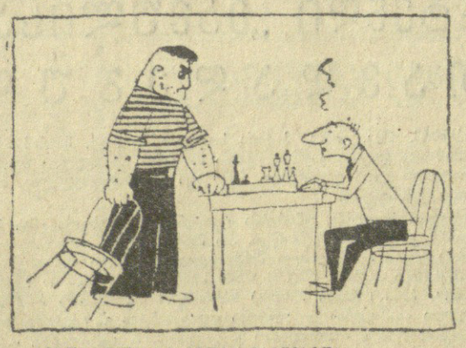

ᲛᲔᲒᲝᲑᲠᲣᲚᲘ ᲨᲔᲮᲕᲔᲓᲠᲐ ᲒᲐᲛᲬᲕᲐᲕᲓᲐ...

ნახ. ე. ამბოკაძისა.

ᲡᲮᲐᲠᲢᲣᲚᲐ

△ ᲘᲝᲒᲚᲘᲐᲜᲘ კაცი წყალში იხრჩობოდა, გადაარჩინეს, და... პირში ოქროს თევზი გასჩროდა...

△ მმ არ შეიძლია ვჭამო ეს სისაძაგლე!.. მომიყვანეთ დირექტორი!... — იყვირა რესტორანში შესულმა კაცმა.

— მაგას არც დირექტორი ჭამს ბატონო!...

Რ. ᲠᲣᲡᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲜᲐᲙᲕᲔᲡᲔᲑᲘ

☐ ᲞᲐᲞᲘᲠᲝᲡᲛᲐ თქვა: სხვაზე გულმოსული მამაკაცები ცეცხლს მე მიკიდებენო.

☐ ᲮᲠᲩᲐᲚᲛᲐ თქვა: კალოზე გამანიავეს, საწყობში დამანიავესო.

☐ ᲗᲔᲗᲖᲛᲐ თქვა: ჩვენ თუ წყალში ვცხოვრობთ და პირი იმიტომ გვაქვს წყლით სავსე, რევიზორები რაღამ დაადუმაო...

☐ ᲤᲔᲮᲑᲣᲠᲗᲔᲚᲛᲐ მოწინააღმდეგე ვერ მოატყუა და... გამყიდველმა გულზე ხელი დაიკრა...

ᲤᲐ. ᲣᲢᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲛᲐᲕᲗᲣᲚᲮᲚᲐᲠᲗᲘ ᲛᲣᲖᲔᲣᲛᲨᲘ

ᲘᲢᲐᲚᲘᲘᲡ ქალაქ რავენას ხელოვნების მუზეუმის დირექცია იძულებული გახდა ტულიო ლომბარდის ერთ-ერთი უშესანიშნავესი ქანდაკების „ᲛᲔᲓᲘᲜᲐᲠᲘ ᲠᲐᲜᲓᲘᲜᲘᲡ“ გარშემო ეკლი